

Codex

Norme de Etica Universitara

Culegere realizata de Conf. dr. Marius Harosa si Prof. dr. Dacian Dragos, pentru Comisia de etica UBB

Nota: Actele juridice sunt clasificate în raport de forța lor juridică

- Legenda:**
- **I. Legea nr. 1/2011 a educației naționale**
  - **II. Legea nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare**
  - **III. Carta Universității Babeș-Bolyai**
  - **IV. Codul de etică și deontologie profesională (Anexa nr. 20 a Cartei UBB)**
  - **V. Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de Etică a Universității Babeș-Bolyai**
  - **VI. Ghidul contra discriminării in UBB**

Cuprins

I. Legea nr. 1 din 5 ianuarie 2011 a educației naționale	5
TITLUL III: Învățământul superior	5
CAPITOLUL I: Dispoziții generale.....	5
CAPITOLUL II: Structura organizatorică a instituțiilor de învățământ superior	8
CAPITOLUL IX: Promovarea calității în învățământul superior și în cercetarea științifică	10
CAPITOLUL II: Statutul personalului didactic și de cercetare din învățământul superior	12
II. Legea nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare.....	19
CAPITOLUL I: Dispoziții generale	19
CAPITOLUL II: Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării.....	24
CAPITOLUL III: Comisiile de etică	25
III. CARTA Universității Babeș-Bolyai	29
Capitolul IV. VALORI, PRINCIPII GENERALE ȘI ELEMENTE STRATEGICE	29
4.2. Principii generale și elemente strategice.....	29
Capitolul V. STRUCTURA, ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIILE DE CONDUCERE. ATRIBUȚII ȘI COMPETENȚE. OCUPAREA FUNCȚIILOR DE CONDUCERE ÎN UBB	30
5.2. Facultatea. Consiliul facultății	30
Capitolul VI. RESURSELE UMANE.....	32
6.1. Personalul didactic și de cercetare	32
IV. Codul de etică și deontologie profesională (Anexa nr. 20 a Cartei UBB)	32
I. Obiective și scop	32
II. Principii fundamentale	33
<i>Dreptatea, echitatea, nediscriminarea și egalitatea de șanse .....</i>	44
<i>Responsabilitatea .....</i>	44
III. Reguli procedurale	45
IV. Dispoziții finale	45
V. Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de Etică a UBB.....	46

I. Atribuțiile și componența Comisiei de etică a UBB.....	46
II. Sesizarea Comisiei de etică.....	47
III. Comisia de etică a UBB funcționează după următoarea procedură:.....	48
IV. Sancțiuni referitoare la încălcarea eticii universitare și a bunei conduite în cercetare	50
V. Contestații.....	51
VI. Confidențialitate.....	52
VII. Conflict de interese.....	52
VI. Ghid pentru combaterea discriminării în UBB	53
Preambul	53
Partea I. - coordonatele teoretice și legale	54
Art. 1 - Discriminarea.....	54
Art. 2 Formele discriminării	55
Art. 3 - Garantarea libertății de exprimare, a dreptului la opinie și la informație.....	57
Art. 4 -Cadrul legal.....	58
Art. 5 - Declarații și angajamente.....	59
Art. 6 - Domeniul de aplicare	59
Art. 7 - Angajamentul privind oportunitățile egale de acces la educație.....	61
Art. 8 - Angajamentul față de diversitate și oportunități egale de angajare	62
1.5. Angajament de garantare a libertății academice.....	63
Art. 9 - Libertatea academică.....	63
1.6. Cadrul de reglementare al universității babeș-bolyai privind nediscriminarea.....	64
Art. 10 - Valori fundamentale la nivelul Universității Babeș-Bolyai	64
PARTEA II. - COORDONATELE APLICATIVE	67
Art. 11 - Măsuri și acțiuni adoptate la nivelul Universității Babeș-Bolyai	67
2.1. Prevenirea faptelor de discriminare prin instituirea unor măsuri pozitive în vederea protecției persoanelor defavorizate	68
Art. 12 - Măsuri privind prevenirea faptelor de discriminare.....	68
2.2. Mediere prin soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor apărute în urma săvârșirii unor acte sau fapte de discriminare.....	69

Art. 13 - Plângeri și soluții informale	69
Art. 14 - Medierea	70
Art. 15 - Dreptul de sesizare	71
Art. 16 - Aspecte comune procedurilor de raportare a actelor sau faptelor de discriminare sau hărțuire	71
Art. 17 - Aspecte comune referitoare la dovedirea cazurilor de discriminare sau de hărțuire	72
Art. 18 - Interzicerea represaliilor	72
Art. 19 - Interzicerea folosirii de false acuzații și protecția pretinsului autor al actului de discriminare sau hărțuire	73
2.3.1. Sesizarea Comisiei de etică universitară	73
Art. 20 - Primirea sesizării	73
Art. 21 - Autosesizarea	74
Art. 22 - Notificarea părții	74
Art. 23 - Analiza cazului	74
Art. 24 - Stabilirea rezoluției	75
Art. 25 - Sancțiunea aplicabilă	75
Art. 26 - Exercițarea căilor de atac	77
Art. 27 - Reguli referitoare la confidențialitate	77
2.3.2. Sesizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării	78
Art. 28 - Modul de sesizare a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării	78
2.3.3. Sesizarea instanței de judecată	80
Art. 29 - Modul de sesizare a instanței de judecată	80
2.3.4. Alte modalități de raportare a actelor sau faptelor de discriminare sau hărțuire	80
Art. 30 - Contestațiile și comisiile de contestații	80
2.4. Măsuri de asistență și de sprijin în caz de discriminare sau hărțuire	81
Art. 31 - Măsuri de asistență în caz de discriminare sau hărțuire	81
Art. 32 - Persoanele de sprijin	81
Considerații finale: precizări privind utilizarea declarației de nediscriminare (non-discrimination disclaimer)	82

I. Legea nr. 1 din 5 ianuarie 2011 a educației naționale

TITLUL III: Învățământul superior

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 124

(1) Răspunderea publică obligă orice instituție de învățământ superior, de stat sau particulară:

- a) să respecte legislația în vigoare, cartea proprie și politicile naționale și europene în domeniul învățământului superior;
- b) să aplice și să se supună reglementărilor în vigoare referitoare la asigurarea și evaluarea calității în învățământul superior;
- c) să respecte politicile de echitate și **etică** universitară, cuprinse în Codul de **etică** și deontologie profesională aprobat de senatul universitar;
- d) să asigure eficiența managerială și eficiența utilizării resurselor, în cazul universităților de stat, și a cheltuirii fondurilor din surse publice, conform contractului instituțional;
- e) să asigure transparența tuturor deciziilor și activităților sale, conform legislației în vigoare;
- f) să respecte libertatea academică a personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare, precum și drepturile și libertățile studenților.

(2) În cazul universităților confesionale, răspunderea publică se extinde la respectarea statutului și a prevederilor dogmatice și canonice specifice cultului respectiv.

Art. 125

(1) În cazul în care se constată nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 124, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului sesizează senatul universitar în termen de 30 de zile de la data constatării. Dacă în termen de 3 luni de la data sesizării, universitatea continuă să nu respecte obligațiile prevăzute la art. 124, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului aplică, în termen de maximum 6 luni de la data sesizării inițiale a senatului universitar, una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- a) revocarea din funcție a rectorului, în baza propunerii Consiliului de **etică** și management universitar, cu consultarea senatului universitar. În termen de maximum 5 zile lucrătoare de la data revocării din funcție a rectorului, senatul universitar are obligația să desemneze un prorector care reprezintă universitatea și care devine ordonator de credite până la confirmarea unui nou rector de către ministrul educației, cercetării, tineretului și sportului. În termen de 3 luni de la revocarea din funcție a rectorului, senatul universitar finalizează procedurile de desemnare a unui nou rector, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, și trimite spre confirmare ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului numele noului rector;
- b) Abrogat.

c) propune Guvernului inițierea unui proiect de lege de reorganizare sau desființare a instituției de învățământ superior în cauză.

(2) Constatarea încălcării obligațiilor prevăzute la art. 124 se face de către Consiliul de **etică** și management universitar, format din 11 membri, după cum urmează: 3 reprezentanți numiți de către Consiliul Național al Rectorilor, 3 reprezentanți ai Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, numiți de ministrul educației, cercetării, tineretului și sportului, câte un reprezentant numit de către Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, denumită în continuare ARACIS, Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior, denumit în continuare CNFIS, Consiliul Național al Cercetării Științifice, denumit în continuare CNCS, Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, denumit în continuare CNATDCU, și un reprezentant al federațiilor naționale ale studenților.

(3) Orice persoană fizică sau juridică poate sesiza Consiliul de **etică** și management universitar în legătură cu nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 124. În urma primirii unei astfel de sesizări, Consiliul de **etică** și management universitar are obligația de a investiga aspectele sesizate și de a răspunde sesizării în termenul de 3 luni. Răspunsurile la aceste sesizări constituie documente publice și se publică pe site-ul web al Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(4) Respectarea de către instituțiile de învățământ superior a obligațiilor prevăzute la art. 124 și a altor obligații legale aferente răspunderii publice, precum și respectarea de către Consiliul de **etică** și management universitar a obligațiilor prevăzute la alin. (3) constituie un interes legitim public pentru orice persoană fizică sau juridică română. Nerespectarea acestor obligații poate fi atacată în contencios administrativ de către orice persoană fizică sau juridică română, potrivit legii.

Art. 128

(1) Carta universitară prezintă opțiunile majore ale comunității universitare și se aplică în tot spațiul universitar.

(2) Carta universitară se referă, în mod obligatoriu, cel puțin la:

a) modalitățile de desemnare și revocare din funcție a persoanelor care ocupă funcții de conducere sau care fac parte din structurile și organismele de conducere ale universității, în conformitate cu legislația în vigoare;

b) Codul de **etică** și deontologie profesională universitară;

c) modul în care se realizează gestiunea și protecția resurselor universității;

d) condițiile în care se constituie fondurile proprii și stabilirea destinației acestora și a condițiilor în care sunt utilizate;

e) condițiile în care se pot încheia contracte cu instituțiile publice și cu alți operatori economici în vederea unor programe de cercetare fundamentală și aplicativă sau a creșterii nivelului de calificare a specialiștilor cu studii universitare;

f) condițiile în care universitatea se poate asocia cu alte instituții de învățământ superior sau cu alte organizații pentru îndeplinirea misiunii sale;

g) modalitățile în care se pot construi, deține și folosi elementele aferente bazei materiale a universității, necesare educației și cercetării științifice;

h) modalitățile în care se derulează acțiunile de cooperare internațională ale instituției de învățământ superior, încheierea de contracte și participarea la organizațiile europene și internaționale;

i) modalitățile de colaborare dintre structurile de conducere ale universităților și sindicatele personalului didactic, de cercetare, tehnic și administrativ și organizațiile studentești legal constituite;

j) orice alte aspecte considerate relevante de către senatul universitar și care corespund legislației în vigoare.

(3) Carta universitară se elaborează și se adoptă de către senatul universitar, numai după dezbateră cu comunitatea universitară.

(4) Carta universitară nu poate conține prevederi contrare legislației în vigoare. Nerespectarea legilor în conținutul Cartei universitare atrage nulitatea de drept a actului respectiv.

(5) Carta universitară se adoptă numai după rezoluția pozitivă a Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului privind avizul de legalitate asupra Cartei universitare. Rezoluția privind avizul de legalitate se emite de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului în termen de maximum 30 de zile de la data solicitării instituției de învățământ superior.

(6) În cazul în care termenul prevăzut la alin. (5) nu este respectat, Carta universitară se consideră avizată potrivit procedurii aprobării tacite.

Art. 130

(1) Instituțiile de învățământ superior adoptă un cod de **etică** și deontologie profesională universitară. Acesta face parte din Carta universitară și include obligatoriu:

a) stabilirea situațiilor de conflicte de interese și incompatibilități;

b) prevederea că persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât unul sau una să se afle față de celălalt sau cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași universitate și nu pot fi numiți în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror decizii afectează soții, rudele sau afini până la gradul al III-lea inclusiv;

c) măsurile educaționale, administrative și tehnice care se iau pentru garantarea originalității lucrărilor de licență, master, doctorat, articolelor științifice sau a altor asemenea lucrări, precum și sancțiunile aferente.

(2) Rectorul universității are obligația să prezinte anual, cel târziu până în prima zi lucrătoare a lunii aprilie a fiecărui an, un raport privind starea universității. Raportul este făcut public pe site-ul universității și este transmis tuturor părților interesate. Acest raport include cel puțin:

- a) situația financiară a universității, pe surse de finanțare și tipuri de cheltuieli;
- b) situația fiecărui program de studii;
- c) situația personalului instituției;
- d) rezultatele activităților de cercetare;
- e) situația asigurării calității activităților din cadrul universității;
- f) situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare;
- g) situația posturilor vacante;
- h) situația inserției profesionale a absolvenților din promoțiile precedente.

(3) Raportul anual al rectorului este o componentă a răspunderii publice și constituie o condiție fundamentală pentru accesul la finanțările din bugetul public.

CAPITOLUL II: Structura organizatorică a instituțiilor de învățământ superior

SECȚIUNEA 7: Examenele de evaluare pe parcurs a studenților

Art. 144

(1) Succesul academic al unui student pe parcursul unui program de studii este determinat prin evaluări sumative de tip examen și prin evaluarea continuă.

(2) Instituțiile de învățământ superior dispun de metodologii de examinare aprobate de senatul universitar, care au în vedere asigurarea calității și respectarea prevederilor Codului de **etică** și deontologie universitară.

(3) Rezultatele în învățare sunt apreciate la examene:

- a) cu note întregi de la 10 la 1, nota 5 certificând dobândirea competențelor minimale aferente unei discipline și promovarea unui examen;
- b) cu calificative, după caz.

(4) Rezultatele unui examen sau ale unei evaluări pot fi anulate de către decanul facultății în temeiul prevederilor din Carta universitară, atunci când se dovedește că acestea au fost obținute în mod fraudulos sau prin încălcarea prevederilor Codului de **etică** și deontologie universitară. Decanul poate dispune reorganizarea examenului.

*) Participarea studenților și studenților doctoranzi la examenele prevăzute de art. 144 din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, care pe perioada stării de urgență

au urmat activități de învățare și predare în modul online, se realizează potrivit metodologiilor aprobate de instituțiile de învățământ universitar.

SECȚIUNEA 8: Diplome

Art. 146

Rectorul poate anula, cu aprobarea senatului universitar, un certificat sau o diplomă de studii atunci când se dovedește că s-a obținut prin mijloace frauduloase sau prin încălcarea prevederilor Codului de **etică** și deontologie universitară.

Art. 147

(1) Recunoașterea și echivalarea studiilor sau a perioadelor de studii efectuate în țară sau în străinătate se realizează pe baza unei metodologii-cadru stabilite prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului și a unor metodologii specifice aprobate de senatul universitar al fiecărei instituții de învățământ superior, pe baza normelor europene, ale sistemului european de acumulare și transfer al creditelor de studii, cu respectarea metodologiei-cadru.

(2) Studiile efectuate în cadrul programului de studii întrerupt ca urmare a exmatriculării datorate încălcării prevederilor Codului de **etică** și deontologie universitară nu pot fi recunoscute în cazul unei noi înmatriculări.

(3) În cazul unor programe de studii organizate în comun de două sau mai multe universități, actele de studii se eliberează în concordanță cu reglementările naționale și cu prevederile acordurilor interinstituționale.

SECȚIUNEA 12: Ciclul III - Studii universitare de doctorat

SUBSECȚIUNEA D: Conducătorul de doctorat

Art. 170

(1) În cazul nerespectării standardelor de calitate sau de **etică** profesională, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, pe baza unor rapoarte externe de evaluare, întocmite, după caz, de CNATDCU, de CNCS, de Consiliul de **etică** și management universitar sau de Consiliul Național de **Etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, poate lua următoarele măsuri, alternativ sau simultan:

a) retragerea calității de conducător de doctorat;

b) retragerea titlului de doctor;

c) retragerea acreditării școlii doctorale, ceea ce implică retragerea dreptului școlii doctorale de a organiza concurs de admitere pentru selectarea de noi studenți-doctoranzi.

(2) Reacreditarea școlii doctorale se poate obține după cel puțin 5 ani de la pierderea acestei calități, numai în urma reluării procesului de acreditare, conform art. 158.

(3) Redobândirea calității de conducător de doctorat se poate obține după cel puțin 5 ani de la pierderea acestei calități, la propunerea IOSUD, pe baza unui raport de evaluare internă, ale cărui aprecieri sunt validate printr-o evaluare externă efectuată de CNATDCU. Rezultatele pozitive ale acestor proceduri sunt condiții necesare pentru aprobare din partea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(4) Conducătorii de doctorat sunt evaluați o dată la 5 ani. Procedurile de evaluare sunt stabilite de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, la propunerea CNATDCU.

CAPITOLUL IX: Promovarea calității în învățământul superior și în cercetarea științifică

SECȚIUNEA 1: Dispoziții generale

Art. 192

(1) Asigurarea calității învățământului superior și a cercetării științifice universitare este o obligație a instituției de învățământ superior și o atribuție fundamentală a Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. În realizarea acestei atribuții, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului colaborează cu ARACIS, cu alte agenții înscrise în EQAR, precum și cu CNCS, CNATDCU, Consiliul de **etica** și management universitar (CEMU) și alte organisme cu competențe în domeniu conform legislației în vigoare.

SECȚIUNEA 3: Rolul statului în învățământul superior

Art. 216

(1) Statul își exercită atribuțiile în domeniul învățământului superior prin intermediul Parlamentului, Guvernului și Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(2) Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului are următoarele atribuții principale:

a) propune politicile și strategiile naționale pentru învățământul superior, ca parte a Ariei europene a învățământului superior;

b) elaborează reglementările de organizare și funcționare a sistemului de învățământ superior;

c) monitorizează și verifică direct sau prin organismele abilitate în acest sens respectarea reglementărilor privind organizarea și funcționarea învățământului superior, cercetarea universitară, managementul financiar, **etica** universitară și asigurarea calității în învățământul superior;

d) gestionează procesul de evaluare periodică, de clasificare a universităților și de ierarhizare a programelor de studii ale acestora;

e) controlează gestionarea RMUR;

e¹) gestionează modalitatea de utilizare a formularelor actelor de studii și a documentelor școlare, prin avizarea necesarului acestor formulare și prin comandarea în vederea tipăririi

acestora, în baza înregistrărilor din RMUR, și controlează, periodic, modul de folosire a acestora de către instituțiile de învățământ superior și Academia Română;

f) organizează recunoașterea și echivalarea diplomelor și certificatelor conform normelor interne și în conformitate cu normele europene; elaborează metodologia prin care se pot recunoaște automat diplomele și certificatele obținute în universități din statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și în Confederația Elvețiană, precum și în universități de prestigiu din alte state, pe baza unei liste aprobate și reactualizate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului; organizează recunoașterea automată a funcțiilor didactice universitare și a calității de conducător de doctorat, conform unei metodologii proprii; încasează sume, în lei sau în valută, pentru recunoașterea și echivalarea diplomelor și certificatelor și pentru vizarea actelor de studii;

g) elaborează și propune proiectul de buget pentru învățământul superior, ca parte a bugetului educației și bugetului cercetării;

h) verifică și gestionează sistemul de indicatori statistici de referință pentru învățământul superior și bazele de date corespunzătoare pentru monitorizarea și prognozarea evoluției învățământului superior în raport cu piața muncii;

i) susține realizarea de studii și de cercetări în învățământul superior;

j) publică anual un raport privind starea învățământului superior.

j) publică anual, până la data de 31 decembrie, un raport privind starea învățământului superior, în care sunt prezentate inclusiv direcțiile și prioritățile de dezvoltare a învățământului superior.

Art. 217

(1) Pentru exercitarea atribuțiilor sale, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului constituie registre de experți și se sprijină pe organisme consultative, la nivel național, alcătuite pe criterii de prestigiu profesional și moral: Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior (CNSPIS), Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU), Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS), Colegiul consultativ pentru cercetare-dezvoltare și inovare (CCCDI), Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS), Consiliul Național al Bibliotecilor Universitare (CNBU), Consiliul de **etică** și management universitar (CEMU) și Consiliul Național de **etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI). Din aceste organisme pot face parte cadre didactice și cercetători, având cel puțin titlul de conferențiar sau de cercetător științific II ori titluri echivalente obținute în străinătate, membri ai Academiei Române și ai unor instituții de cultură, precum și un membru student în CEMU și CNCU și un student cu statut de observator în CNFIS, sau reprezentanți ai mediului de afaceri în CCCDI sau, ca observatori, în CNFIS.

(2) Consiliile prevăzute la alin. (1) beneficiază de un secretariat tehnic care se constituie și funcționează prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului.

(3) Înființarea, regulamentele de organizare și funcționare, structura și componența organismelor specializate prevăzute la alin. (1) se stabilesc prin ordin al ministrului educației,

cercetării, tineretului și sportului, conform legii. Bugetele acestor organisme sunt gestionate prin Unitatea executivă pentru finanțarea învățământului superior, a cercetării, dezvoltării și inovării (UEFISCDI) și se constituie pe bază contractuală între Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și UEFISCDI sau din alte surse legal constituite, gestionate de UEFISCDI.

(3¹) Prin excepție de la includerea în bugetul aferent Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU), a taxei pentru organizarea procesului de evaluare a tezelor de abilitare - gestionat de UEFISCDI, conform prevederilor alin. (3), stabilirea taxei se realizează, după caz, de către Senatul universității la propunerea consiliului de administrație, respectiv de către prezidiul Academiei Române. Încasarea acestei taxe se efectuează, după caz, de către instituțiile de învățământ superior organizatoare de studii universitare de doctorat sau de către Academia Română.

(4) CNCS se constituie prin reorganizarea, prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului, a Consiliului Național al Cercetării Științifice din învățământul Superior.

Art. 218

(1) Consiliul Național de Statistică și Prognoză a învățământului Superior are ca atribuții principale elaborarea și actualizarea permanentă a indicatorilor de monitorizare a învățământului superior și prognoza evoluției acestuia în raport cu dinamica pieței muncii. Acest consiliu publică anual datele corespunzătoare acestor indicatori.

(2) Consiliul de **etică** și Management Universitar se pronunță asupra litigiilor de **etică** universitară și are ca principale atribuții:

- a) monitorizarea punerii în aplicare a politicilor de **etică** universitară la nivelul sistemului de învățământ superior;
- b) auditarea comisiilor de **etică** din universități și prezentarea unui raport anual privind **etica** universitară. Acest raport se face public;
- c) constatarea încălcării de către o instituție de învățământ superior a obligațiilor prevăzute de prezenta lege;
- d) elaborarea și publicarea Codului de referință al eticii și deontologiei universitare, care este un document public. În arbitrarea litigiilor, Consiliul de **etică** și Management Universitar se bazează pe principiile și procedurile elaborate în acest document.

(3) Consiliul Național de **etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării este organismul prevăzut de Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL II: Statutul personalului didactic și de cercetare din învățământul superior

SECȚIUNEA 2: Ocuparea funcțiilor didactice și a posturilor didactice

Art. 298

(1) Directorii departamentelor, decanii facultăților și rectorul răspund în fața senatului universitar pentru buna desfășurare a concursurilor de ocupare a posturilor, în condițiile respectării normelor de calitate, de **etică** universitară și a legislației în vigoare.

(2) În condițiile constatării unor nereguli, senatul universitar poate aplica sancțiuni specificate în metodologia proprie, mergând până la demiterea decanilor sau a rectorului.

Art. 299

(1) Universitățile răspund public de modul de ocupare a posturilor didactice și de cercetare.

(2) În cazul constatării nerespectării prevederilor legale în procedura de ocupare a posturilor didactice și de cercetare, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului poate aplica sancțiuni prevăzute de prezenta lege, pe baza unui raport întocmit de Consiliul de **Etică** și Management Universitar.

(3) În cazul în care instanțele de judecată constată încălcarea procedurilor de desfășurare a concursului pentru ocuparea posturilor didactice și de cercetare din universități, concursul se anulează și se reia.

SECȚIUNEA 4: Drepturi și obligații ale personalului didactic

Art. 304

(1) Personalul din învățământul superior are drepturi și îndatoriri care decurg din Carta universitară, din Codul de **etică** universitară, din contractul individual de muncă, precum și din legislația în vigoare.

(2) Protecția drepturilor salariaților, precum și a drepturilor de proprietate intelectuală asupra creației științifice, culturale sau artistice este garantată și se asigură în conformitate cu prevederile Cartei universitare și cu legislația specifică în vigoare.

(3) Membrilor comunității universitare le este garantată libertatea academică. În baza acesteia, ei pot exprima liber opinii academice în spațiul universitar și au libertatea de predare, de cercetare și de creație, în conformitate cu criteriile de calitate academică.

(4) Personalul didactic și de cercetare are dreptul de a publica studii, articole, volume sau opere de artă, de a candida la obținerea de granturi naționale și internaționale, fără restricții ale libertății academice.

(5) Personalul didactic și de cercetare are dreptul să facă parte din asociații și organizații sindicale, profesionale și culturale, naționale și internaționale, precum și din organizații politice legal constituite, în conformitate cu prevederile legii.

(6) Cadrele didactice titulare pe un post didactic din învățământ, alese în Parlament, numite în Guvern sau îndeplinind funcții de specialitate specifice din aparatul Parlamentului, al Consiliului Legislativ, al Curții Constituționale, al Avocatului Poporului, al Administrației Prezidențiale, al Guvernului sau în Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, precum și cele alese de Parlament în organismele centrale ale statului, au drept de rezervare a postului didactic pe

perioada în care îndeplinesc aceste funcții. Pe toată durata mandatului sau a numirii, cadrele didactice pot cumula aceste funcții cu activitatea didactică și de cercetare.

(7) Prevederile alin. (6) se aplică și cadrelor didactice titulare pe un post didactic din învățământ, care îndeplinesc funcția de prefect, subprefect, președinte și vicepreședinte al consiliului județean, primar, viceprimar, precum și cadrelor didactice trecute în funcții de conducere, de îndrumare și de control în sistemul de învățământ, de cultură, de tineret și de sport. De aceleași drepturi beneficiază și personalul de conducere și de specialitate de la casa corpului didactic, precum și cadrele didactice titulare pe un post didactic din învățământ numite ca personal de conducere sau în funcții de specialitate specifice din cadrul autorităților și instituțiilor publice, comisiilor și agențiilor din subordinea Administrației Prezidențiale, Parlamentului sau Guvernului.

(8) De prevederile alin. (6) beneficiază și personalul didactic trimis în străinătate cu misiuni de stat, cel care lucrează în organisme internaționale, precum și însoțitorii acestora, dacă sunt cadre didactice titulare pe un post didactic din învățământ.

(9) Personalului didactic titular pe un post didactic din învățământ, solicitat în străinătate pentru predare, cercetare, activitate artistică sau sportivă, pe bază de contract, ca urmare a unor acorduri, convenții guvernamentale, interuniversitare sau interinstituționale, ori trimis pentru specializare, i se rezervă postul didactic pentru perioada respectivă.

(10) Personalul didactic titular pe un post didactic din învățământ, care din proprie inițiativă solicită să se specializeze sau să participe la cercetare științifică în țară sau în străinătate, are dreptul la concedii fără plată. Durata totală a acestora nu poate depăși 3 ani într-un interval de 7 ani. Aprobările în aceste situații sunt de competența conducerii instituției de învățământ superior sau, după caz, a consiliului de administrație, dacă se face dovada activității respective.

(11) Personalul didactic titular pe un post didactic din învățământ poate beneficia de concediu fără plată pe timp de un an universitar, o dată la 10 ani, cu aprobarea instituției de învățământ superior, cu rezervarea catedrei pe perioada respectivă.

(12) Perioada de rezervare a postului didactic se consideră vechime în învățământ.

a) concediul anual cu plată, în perioada vacanțelor universitare, cu o durată de cel puțin 40 de zile lucrătoare; în cazuri bine justificate, conducerea instituției de învățământ poate întrerupe concediul legal, persoanele în cauză urmând a fi remunerate pentru munca depusă; normele metodologice referitoare la efectuarea concediului legal vor fi elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, împreună cu reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative la nivel de ramură a învățământului;

b) perioadele de efectuare a concediului de odihnă pentru fiecare cadru didactic se stabilesc de către senatul universitar, în funcție de interesul învățământului și al celui în cauză.

(14) Instituțiile de învățământ superior pot asigura, integral sau parțial, din surse proprii, transportul și cazarea cadrelor didactice care domiciliază în alte localități.

(15) Personalul din învățământ beneficiază de asistență medicală în cabinete medicale și psihologice, în policlinici și unități spitalicești stabilite prin protocol încheiat între Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și Ministerul Sănătății.

(16) Personalul didactic are dreptul la întreruperea activității didactice, cu rezervarea postului sau a catedrei, pentru creșterea și îngrijirea copilului în vârstă de până la 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copiilor cu handicap, conform prevederilor legale. De acest drept poate beneficia numai unul dintre părinți sau susținătorii legali.

(17) Personalul din învățământul superior poate beneficia, în condițiile legii, de drepturile conferite personalului din învățământul preuniversitar prin art. 264 alin. (1), art. 268 alin. (1), art. 274 alin. (1), art. 276, art. 277 și art. 278, pe baza aprobării senatului universitar.

(18) Universitățile pot acorda din venituri proprii ajutoare pentru salariați.

SECȚIUNEA 5: Etica universitară

Art. 306

(1) La nivelul fiecărei universități funcționează comisia de **etică** universitară.

(2) Structura și componența comisiei de **etică** universitară este propusă de consiliul de administrație, avizată de senatul universitar și aprobată de rector. Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală. Nu pot fi membri ai comisiei de **etică** universitară persoanele care ocupă vreuna dintre funcțiile: rector, prorector, decan, prodecan, director administrativ, director de departament sau de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, microproducție.

(3) Comisia de **etică** universitară are următoarele atribuții:

a) analizează și soluționează abaterile de la **etica** universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de **etică** și deontologie universitară;

b) realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, care se prezintă rectorului, senatului universitar și constituie un document public;

c) contribuie la elaborarea Codului de **etică** și deontologie universitară, care se propune senatului universitar pentru adoptare și includere în Carta universitară;

d) atribuțiile stabilite de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare;

e) alte atribuții prevăzute de prezenta lege sau stabilite conform Cartei universitare, conform legii.

Art. 307

Hotărârile comisiei de **etică** universitară sunt avizate de consilierul juridic al universității. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei de **etică** universitară revine universității.

Art. 308

(1) Orice persoană, din universitate sau din afara universității, poate sesiza Comisiei de **etică** universitară abateri săvârșite de membri ai comunității universitare.

(2) Comisia de **etică** universitară păstrează confidențială identitatea autorului sesizării.

Art. 309

În urma unei sesizări, comisia de **etică** universitară demarează procedurile stabilite de Codul de **etică** și deontologie universitară, respectiv de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare. Comisia răspunde autorului sesizării în termen de 30 de zile de la primirea sesizării și îi comunică acestuia rezultatul procedurilor, după încheierea acestora.

Art. 310

Constituie abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară:

- a) plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori;
- b) confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare.

SECȚIUNEA 8: Sancțiuni referitoare la încălcarea eticii universitare și a bunei conduite în cercetare

Art. 318

Sancțiunile care se pot aplica personalului didactic și de cercetare și personalului didactic și de cercetare auxiliar de către comisia de **etică** universitară pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită în cercetarea științifică sunt următoarele:

- a) avertisment scris;
- b) diminuarea salariului de bază, cumulat, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control;
- c) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de doctorat, de master sau de licență;
- d) destituirea din funcția de conducere din învățământ;
- e) desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

Art. 319

Sanctiunile care se pot aplica de către comisia de **etică** universitară studenților și studenților-doctoranzi pentru încălcarea eticii universitare sunt următoarele:

- a) avertisment scris;
- b) exmatricularea;
- c) alte sancțiuni prevăzute de Codul de **etică** și deontologie universitară.

Art. 320

În cazul abaterilor de la prevederile Codului de **etică** și deontologie profesională, comisia de **etică** universitară stabilește, conform Codului de **etică** și deontologie profesională, una sau mai multe dintre sancțiunile prevăzute la art. 318 sau 319.

Art. 321

În cazul abaterilor de la buna conduită în cercetarea științifică, comisia de **etică** universitară stabilește, conform Legii nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare, Codului de **etică** și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare și Codului de **etică** și deontologie profesională, una sau mai multe din sancțiunile prevăzute la art. 318 sau 319 ori prevăzute de lege.

Art. 322

Sanctiunile stabilite de comisia de **etică** și deontologie universitară sunt puse în aplicare de către decan sau rector, după caz, în termen de 30 de zile de la stabilirea sancțiunilor.

Art. 323

(1) Consiliul Național de **Etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării analizează cazurile referitoare la încălcarea regulilor de bună conduită în cercetare-dezvoltare, în urma sesizărilor sau prin autosesizare, și emite hotărâri prin care se stabilește vinovăția ori nevinovăția persoanei sau persoanelor în cauză; în cazurile hotărârilor privind vinovăția, hotărârile stabilesc și sancțiunile ce urmează a fi aplicate, conform legii.

(2) Consiliul Național de **Etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării păstrează confidențială identitatea persoanei care a făcut sesizarea.

(3) Hotărârile Consiliului Național de **Etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării sunt avizate de direcția juridică din cadrul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Răspunderea juridică pentru hotărârile Consiliului Național de **Etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării revine Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 324

Pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare ale personalului din cadrul instituțiilor de învățământ superior, constatate și dovedite, Consiliul Național de Etică a

Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării stabilește aplicarea uneia sau mai multora din următoarele sancțiuni:

a)avertisment scris;

b)retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea regulilor de bună conduită;

c)abrogat.

d)abrogat.

e)retragerea titlului didactic universitar sau a gradului de cercetare ori retrogradarea;

f)destituirea din funcția de conducere din instituția de învățământ superior;

g)desfacerea disciplinară a contractului de muncă;

h)interzicerea, pentru o perioadă determinată, a accesului la finanțarea din fonduri publice destinată cercetării-dezvoltării.

Art. 325

Se interzice ocuparea posturilor didactice și de cercetare de către persoane cu privire la care s-a dovedit că au realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară, stabilite conform legii. Se anulează concursul pentru un post didactic sau de cercetare ocupat, iar contractul de muncă cu universitatea încetează de drept, indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară. Constatarea abaterilor se face de către Consiliul Național de **Etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, conform legii.

Art. 326

Sanctiunile stabilite de Consiliul Național de **Etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării sunt puse în aplicare în termen de 30 de zile de la data emiterii hotărârii, după caz, de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, de președintele Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, de Consiliul Național pentru Atestarea Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, de conducătorii autorităților contractante care asigură finanțarea din fonduri publice destinată cercetării-dezvoltării, de conducătorii instituțiilor de învățământ superior sau ai unităților de cercetare-dezvoltare.

II. Legea nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1

(1) Buna conduită în activitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de inovare, denumite în continuare activități de cercetare-dezvoltare, se bazează pe un ansamblu de norme de bună conduită și de proceduri destinate respectării acestora.

(2) Normele de bună conduită sunt prevăzute în prezenta lege și sunt completate și detaliate în Codul de **etică** și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare, denumit în continuare Codul de **etică**, prevăzut de Legea nr. 319/2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, precum și în codurile de **etică** pe domenii, elaborate conform art. 7 lit. b).

(3) Procedurile destinate respectării acestor norme sunt reunite în Codul de **etică**, cu respectarea prevederilor prezentei legi și ale Legii educației naționale nr. 1/2011.

(4) Respectarea acestor norme de către categoriile de personal ce desfășoară activități de cercetare-dezvoltare, prevăzute în Legea nr. 319/2003, precum și de către alte categorii de personal, din mediul public sau privat, ce beneficiază de fonduri publice de cercetare-dezvoltare, determină buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare.

Art. 2.

Normele de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare includ:

a) norme de bună conduită în activitatea științifică;

b) norme de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice;

c) norme de bună conduită în activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării-dezvoltării, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare-dezvoltare obținute prin acțiuni din cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și de evaluare de persoane în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare-dezvoltare;

d) norme de bună conduită în funcțiile de conducere în activitatea de cercetare-dezvoltare;

e)normele de bună conduită privind respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic.

Art. 2¹

(1) Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la art. 2 lit. a), în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:

a) confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;

b) falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice ori raționamente deductive;

c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității de cercetare-dezvoltare a altor persoane, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile de cercetare-dezvoltare, prin avarierea, distrugerea ori manipularea aparaturii experimentale, a echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic, a substanțelor organice sau anorganice ori a materiei vii necesare altor persoane pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților de cercetare-dezvoltare.

(2) Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la art. 2 lit. b), în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:

a) plagiatul;

b) autoplagiul;

c) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație ori excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;

d) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;

e) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate;

f) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru abilitare, pentru posturi didactice universitare ori pentru posturi de cercetare-dezvoltare.

(3) Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la art. 2 lit. c), în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:

- a) nedezvăluirea situațiilor de conflicte de interese în realizarea sau participarea la evaluări;
- b) nerespectarea confidențialității în evaluare;
- c) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege.

(4) Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la art. 2 lit. d), în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, includ:

- a) abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;
- b) abuzul de autoritate pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare-dezvoltare conduse ori coordonate de persoane din subordine;
- c) abuzul de autoritate pentru a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;
- d) abuzul de autoritate pentru a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine;
- e) obstrucționarea activității unei comisii de **etică**, a unei comisii de analiză sau a Consiliului Național de **etică**, în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare din subordine;
- f) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale destinate respectării normelor de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare prevăzute în prezenta lege, în Legea nr. 1/2011, în Codul de **etică**, în codurile de **etică** pe domenii, în regulamentele de organizare și funcționare a instituțiilor de cercetare-dezvoltare, respectiv în cartele universitare, după caz, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de către comisiile de **etică** conform art. 11 alin. (6) din prezenta lege sau de către Consiliul Național de **etică**, conform art. 326 din Legea nr. 1/2011.

(5) Abaterile de la normele de bună conduită prevăzute la art. 2 lit. e) sunt detaliate în Codul de **etică** sau în codurile de **etică** pe domenii.

(6) Următoarele situații pot de asemenea să atragă răspunderea **etică** prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare:

- a) participarea activă în abateri săvârșite de alții;
- b) cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea comisiei de **etică** prevăzute la art. 9 sau a Consiliului Național de **Etică**;
- c) coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;
- d) neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, inclusiv a celor aferente contractului de mandat sau contractelor de finanțare, în exercitarea funcțiilor de conducere ori de coordonare a activităților de cercetare-dezvoltare.

Art. 3

Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării-dezvoltării și nu constituie abateri de la buna conduită.

Art. 4

(1) În sensul prezentei legi, următorii termeni sunt definiți după cum urmează:

- a) coautor al unei publicații - orice persoană nominalizată în lista de autori a unei publicații științifice;
- b) confecționarea de rezultate sau date - raportarea de rezultate sau date fictive, care nu sunt rezultatul real al unei activități de cercetare-dezvoltare;
- c) falsificarea de rezultate sau date - raportarea selectivă sau respingerea datelor ori a rezultatelor nedorite; manipularea reprezentărilor sau a ilustrațiilor; alterarea aparatului experimental ori numeric pentru a obține datele dorite fără a raporta alterările efectuate;
- d) plagiatul - expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;
- e) autoplgiatul - expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau aceluiași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale.

(2) Abaterile grave de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare sunt cele prevăzute la art. 310 din Legea nr. 1/2011.

Art. 4¹

(1) Situațiile de conflicte de interese în cadrul activităților prevăzute la art. 2 lit. c) se prevăd în regulamentele de organizare și funcționare a organelor autorităților publice centrale sau locale, cu ori fără personalitate juridică, ce coordonează competiții, concursuri sau evaluări în domeniul cercetării-dezvoltării, în alte acte normative aplicabile respectivelor proceduri de evaluare, inclusiv în pachetele de informații ale competițiilor de proiecte, cu respectarea reglementărilor legale în vigoare.

(2) O persoană nu poate participa în mod direct, ca expert evaluator, sau indirect, prin luarea de decizii nominale de selecție directă ori excludere a experților evaluatori însărcinați cu evaluarea unei instituții, unui proiect, unei oferte sau unui candidat, dacă respectiva persoană face parte din lista de personal a instituției, proiectului ori a ofertei evaluate sau a altor proiecte ori oferte depuse spre finanțare în cadrul aceleiași linii de finanțare, licitații sau cereri de ofertă ori dacă se află în următoarea relație cu candidatul sau cu persoanele din lista de personal a proiectelor, ofertelor ori instituțiilor evaluate: sunt soți, afini sau rude până la gradul al III-lea inclusiv.

(3) În sensul prezentei legi, lista de personal a unui proiect sau a unei oferte este constituită din persoanele nominalizate în propunerea de proiect ori în oferta supusă evaluării, inclusiv directorul de proiect, și, în cazul proiectelor realizate în parteneriat între mai multe instituții sau unități, din responsabilii de proiect.

Art. 4²

(1) Sesizările privind abaterile de la normele de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare sunt analizate în două etape detaliate în Codul de **etică**:

a) analiza la nivelul instituției în cadrul căreia presupusele abateri s-au produs, denumită prima etapă, care se desfășoară conform art. 11 și prevederilor Codului de **etică**;

b) analiza la nivelul Consiliului Național de **Etică**, denumită etapa a doua.

(2) Consiliul Național de **Etică** are obligația să analizeze sesizări sau contestații în oricare dintre următoarele cazuri:

a) dacă prima etapă a produs un raport în termenul prevăzut la art. 11 alin. (3) și dacă la sesizare sau contestație este anexată o copie simplă, în format scris ori electronic, după raportul elaborat în cadrul primei etape;

b) dacă prima etapă nu a produs un raport în termenul prevăzut la art. 11 alin. (3).

(3) Abrogat.

(4) Pentru contestații ce se încadrează în situația prevăzută la alin. (2) lit. a), Consiliul Național de **Etică** informează în scris și pe căi electronice instituția vizată de contestație în termen de două zile lucrătoare de la primirea contestației.

(5) Consiliul Național de **Etică** poate analiza abateri de la normele de bună conduită și în urma autosesizării.

(6) Pe perioada analizei Consiliului Național de **Etică**, instituția sau instituțiile vizată/vizate de sesizare ori de contestație pune/pun la dispoziția Consiliului Național de **Etică** orice date, documente sau probe materiale cerute de acesta.

(7) Consiliul Național de **Etică** elaborează un raport în termen de maximum 90 de zile calendaristice de la data primirii sesizării sau a contestației prevăzute la alin. (2) ori de la data autosesizării; raportul conține hotărârea argumentată privind existența unei sau unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare, precum și identificarea persoanelor vinovate și sancțiunile propuse, dacă este cazul; raportul se face public pe site-ul web al Consiliului Național de **Etică**.

CAPITOLUL II: Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării

Art. 5

(1) În vederea coordonării și monitorizării aplicării normelor de conduită morală și profesională în activitățile de cercetare-dezvoltare, se înființează Consiliul Național de **Etică** a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, denumit în continuare Consiliul Național de **Etică**, organism consultativ, fără personalitate juridică, pe lângă autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare.

(2) Componența și Regulamentul de organizare și funcționare ale Consiliului Național de **Etică** se stabilesc prin ordin al conducătorului autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(3) Membrii Consiliului Național de **Etică** trebuie să fie persoane cu activitate recunoscută în domeniul cercetării-dezvoltării și/sau specialiști în domeniul juridic și în domeniul eticii cercetării și științei.

(4) Pentru activitatea desfășurată, membrii Consiliului Național de **Etică** și membrii grupurilor de lucru ale acestuia, care nu sunt membri ai Consiliului Național de **Etică**, primesc o indemnizație lunară din bugetul Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, în raport cu activitatea depusă.

(5) Indemnizația membrilor, cheltuielile de funcționare și cheltuielile de deplasare aferente funcționării Consiliului Național de **Etică** și grupurilor de lucru ale acestuia se asigură din bugetul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin Autoritatea Națională

pentru Cercetare Științifică, care asigură secretariatul tehnic și sprijinul executiv pentru activitatea consiliului, potrivit reglementărilor în vigoare.

Art. 6

În sensul prezentei legi, autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare este Ministerul Educației și Cercetării.

Art. 7

Consiliul Național de **etică** are următoarele atribuții:

- a) propune modificări ale Codului de **etică**;
- b) elaborează coduri de **etică** pe domenii științifice, pe care le propune spre aprobare autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare;
- c) abrogat.
- d) urmărește aplicarea și respectarea de către unitățile și instituțiile de cercetare-dezvoltare, precum și de către personalul de cercetare-dezvoltare a dispozițiilor legale referitoare la normele de conduită morală și profesională;
- e) formulează opinii și recomandări în legătură cu problemele de natură **etică** ridicate de evoluția științei și a cunoașterii;
- f) analizează cazurile referitoare la încălcarea normelor de bună conduită, în urma sesizărilor sau contestațiilor ori prin autosesizare;
- f¹) emite hotărâri prin care se constată dacă a fost realizată o abatere de la normele de bună conduită; în cazurile în care au fost constatate abateri, hotărârile numesc persoana sau persoanele fizice vinovate de respectivele abateri și stabilesc sancțiunile ce urmează a fi aplicate.
- g) îndeplinește și alte atribuții stabilite de autoritatea de stat pentru cercetare-dezvoltare.

Art. 8

(1) Consiliul Național de **etică** își poate constitui grupuri de lucru pe domenii de știință și tehnologie, cu statut permanent sau temporar, potrivit prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare al Consiliului Național de **etică**, în condițiile legii.

(2) Abrogat.

(3) Consiliul Național de **etică** are un aparat propriu de lucru și, atunci când este cazul, poate apela la experți.

CAPITOLUL III: Comisiile de etică

Art. 9

(1) Unitățile și instituțiile care fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare, unitățile și/sau instituțiile care conduc programe de cercetare-dezvoltare, precum și unitățile care asigură valorificarea rezultatelor sunt responsabile pentru respectarea normelor și a valorilor etice în cercetare-dezvoltare.

(2) În cadrul unităților și al instituțiilor prevăzute la alin. (1) se înființează comisii de **etică**, pe lângă consiliile științifice sau, după caz, pe lângă consiliile de administrație.

(3) Componenta comisiilor de **etică** este propusă de consiliile științifice sau, după caz, de consiliile de administrație și se aprobă prin ordin al conducătorului instituției sau al unității prevăzute la alin. (1).

Art. 10

Atribuțiile comisiilor de **etică** sunt următoarele:

a) urmăresc în cadrul unităților sau al instituțiilor respectarea codurilor de **etică** specifice domeniului;

b) numesc comisii de analiză pentru examinarea sesizărilor referitoare la abaterile de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare aduse în atenția lor în urma sesizărilor sau pe bază de autosesizare.

Art. 11

(1) Procedurile pe care comisia de **etică**, respectiv comisia de analiză le desfășoară în cazul sesizărilor scrise, inițiate de persoane fizice sau juridice cunoscute, ori în urma autosesizării sunt detaliate în Codul de **etică**, cu respectarea prevederilor prezentei legi.

(2) Comisia de **etică** și comisia de analiză păstrează confidențială identitatea autorului sesizării, conform procedurilor detaliate în Codul de **etică**.

(3) Comisia de analiză elaborează un raport care se aprobă de către comisia de **etică**, se comunică autorului sesizării în scris și se face public pe site-ul web al instituției în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea sesizării; în cazul constatării unor abateri de la normele de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare, raportul numește persoanele vinovate și stabilește una sau mai multe dintre sancțiunile prevăzute la art. 111; persoanele vinovate pot fi diferite de persoanele vizate în textul sesizării.

(4) Raportul comisiei de analiză este avizat de către consilierul juridic al instituției. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei de analiză revine instituției.

(5) Raportul comisiei de analiză poate fi contestat la Consiliul Național de **Etică** de către persoana sau persoanele găsite vinovate ori de către autorul sesizării; contestația va conține obligatoriu o copie simplă după sesizarea inițială și după raportul comisiei de analiză.

(6) În cazul în care o contestație nu a fost înaintată către Consiliul Național de **Etică** în termen de 15 zile lucrătoare de la data comunicării prevăzute la alin. (3), sancțiunile stabilite de comisia de analiză sunt puse în aplicare de către conducătorul instituției sau de către consiliul de

administrație, după caz, în termen de 45 de zile calendaristice de la data comunicării raportului conform alin. (3).

Art. 11¹

Pentru abaterile constatate de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare, conducerea unității sau instituției aplică personalului de cercetare-dezvoltare una ori mai multe dintre următoarele sancțiuni, cu respectarea prevederilor art. 11 alin. (6):

- a) avertisment scris;
- b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;
- c) diminuarea salariului de bază, cumulat, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control;
- d) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între 1 an și 10 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control sau ca membru în comisii de concurs;
- e) destituirea din funcția de conducere din instituția de cercetare-dezvoltare;
- f) desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

Art. 12

Abrogat.

Art. 13

La elaborarea normelor referitoare la **etică**, precum și în derularea efectivă a activităților de cercetare-dezvoltare și inovare se vor respecta reglementările internaționale la care România este parte.

Art. 14

(1) Pentru abaterile constatate de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare, Consiliul Național de **Etică** stabilește aplicarea uneia sau mai multora dintre următoarele sancțiuni:

- a) avertisment scris;
- b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;
- c) abrogat.
- d) abrogat.
- e) retragerea titlului didactic universitar sau a gradului de cercetare ori retrogradarea;
- f) destituirea din funcția de conducere din instituția de cercetare-dezvoltare;

- g) desfacerea disciplinară a contractului de muncă;
- h) interzicerea, pentru o perioadă determinată, a accesului la finanțare din fonduri publice destinată cercetării-dezvoltării;
- i) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între 1 an și 10 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control sau ca membru în comisii de concurs;
- j) îndepărtarea persoanei/persoanelor respective din echipa de realizare a proiectului;
- k) oprirea finanțării proiectului;
- l) oprirea finanțării proiectului, cu obligativitatea returnării fondurilor.

(1¹) Sancțiunile stabilite de Consiliul Național de **etică** sunt puse în aplicare de către organismele sau persoanele îndreptățite legal pentru aceasta, conform prevederilor art. 326 din Legea nr. 1/2011.

(1²) Se interzice ocuparea posturilor de cercetare-dezvoltare de către persoane care se fac vinovate de abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare. Se anulează concursul pentru un post de cercetare-dezvoltare ocupat, iar contractul de muncă cu instituția de cercetare-dezvoltare încetează de drept, indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare. Constatarea abaterilor grave și identificarea persoanelor vinovate se fac de către Consiliul Național de **etică**, conform legii.

(2) De asemenea, pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare se aplică sancțiunile disciplinare prevăzute în Codul de **etică** și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare, precum și sancțiunile prevăzute în Legea nr. 64/1991 privind brevetele de invenție, republicată, cu modificările ulterioare, în Legea nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor industriale, republicată, și în Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL IV: Dispoziții finale

Art. 15

Codurile etice pe domenii ale cercetării se elaborează de Consiliul Național de **etică**, în termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare.

III. CARTA Universității Babeș-Bolyai

Capitolul IV. VALORI, PRINCIPII GENERALE ȘI ELEMENTE STRATEGICE

4.2. Principii generale și elemente strategice

4.2.3. Principiile de organizare și funcționare

Art. 12.

(1) UBB este atașată tradiției gândirii libere, libertății academice, recunoașterii drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, pluralismului politic, valorilor democratice, eticii, transparenței deciziilor și activității sale, precum și principiilor supremației legii, reprezentativității și proporționalității.

(2) Comunitatea universitară este deschisă, fără nici o discriminare, cetățenilor români și străini care dețin abilitări corespunzătoare.

(3) Membrii comunității universitare au libertatea de conștiință și de exprimare. Ei își exercită funcțiunile fără discriminare sau represiune. Atât valorile universale promovate de UBB, cât și progresul cunoașterii presupun interacțiuni libere, ascultarea reciprocă a punctelor de vedere și un dialog argumentativ. Dreptul de petiționare este garantat.

(4) Spațiul universitar nu este teren de confruntare între partide politice, organizații religioase și organizații neguvernamentale.

Art. 13.

Spațiul universitar este liber și inviolabil. Structurile de conducere ale UBB (Senat, Consiliu de administrație), pot reglementa accesul conform autonomiei universitare și dispozițiilor legale aplicabile.

Art. 14.

Comunitatea universitară este informată constant asupra activității didactice și de cercetare, a hotărârilor structurilor de conducere și a tendințelor de dezvoltare, prin mijloace clasice și moderne de informare.

Art. 15.

(1) UBB are un caracter multicultural.

(2) UBB promovează, în condiții de egalitate, predarea în limbile română, maghiară, germană și în alte limbi de circulație internațională, precum și interacțiunea culturilor respective.

(3) În activitățile de predare, cercetare, publicare, precum și în comunicarea intra și inter-universitară, se pot folosi în mod liber limbile română, maghiară, germană și de circulație internațională, cu excepția documentelor oficiale. Specializările în care instruirea se face în limbile minorităților naționale și în limbi de circulație internațională se aprobă de către Senat. (Anexa nr. 6, Anexa nr. 7, Anexa nr. 8).

Art. 16.

UBB este preocupată de internaționalizarea programelor de studii, a cooperărilor, a studenților și a personalului. UBB este angajată să ofere studii în limbi de circulație internațională. (Anexa nr. 9).

Art. 17.

UBB respectă și promovează principiul libertății de mobilitate națională și internațională a studenților, cadrelor didactice și cercetătorilor.

Art. 18.

- (1) Cercetarea științifică stă la temelia instruirii.
- (2) Activitatea proprie de cercetare, validată prin publicații științifice, brevete și/sau produse și servicii 7 inovative, este criteriul fundamental de evaluare a calificării academice. (3) În UBB se respectă principiile eticii în cercetare și valorile morale care stau la baza activității științifice și a diseminării acesteia.

Capitolul V. STRUCTURA, ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIILE DE CONDUCERE. ATRIBUȚII ȘI COMPETENȚE. OCUPAREA FUNCȚIILOR DE CONDUCERE ÎN UBB

Art. 30

UBB funcționează în temeiul legii, al actelor normative emise în aplicarea acesteia, pe baza Cartei UBB, a Regulamentului intern (Anexa nr. 12), precum și pe baza celorlalte documente adoptate la nivelul UBB.

5.2. Facultatea. Consiliul facultății

Art. 73.

- (1) Consiliul facultății are următoarele atribuții: a) aprobă strategia dezvoltării facultății în concordanță cu strategia de dezvoltare a UBB, programele didactice, științifice; b) propune structura facultății și avizează candidaturile pentru funcția de decan al facultății; c) monitorizează activitatea decanului și aprobă rapoartele anuale ale acestuia privind starea generală a facultății, asigurarea calității și respectarea eticii universitare la nivelul facultății; d) stabilește numărul de studenți pe specializări și programe de studii, stabilește modalitățile de admitere, potrivit propunerilor formulate de departamente; e) propune specializările pentru licență, masterat și doctorat înaintate de departamente; f) avizează statele de funcții pentru personalul didactic, de cercetare și tehnico-administrativ; g) avizează comisiile de concurs pentru ocuparea posturilor didactice, h) propune constituirea unităților autonome de cercetare sau de prestări servicii în conformitate cu prevederile legii și ale Cartei UBB, stabilește modalitățile de funcționare a acestor unități și aprobă personalul de cercetare și gradele științifice.

- (2) Consiliul facultății aplică principiile și normele de finanțare fixate de către Senatul UBB; aprobă bugetul general al facultății și al departamentelor; aplică principiile de salarizare a personalului didactic, de cercetare și tehnico-administrativ.
- (3) Consiliul facultății stabilește destinația cheltuielilor și cuantumul acestora. Consiliul poate corecta bugetul la diferite capitole și în cursul anului.
- (4) Consiliul facultății poate defalca bugetul facultății pe departamente.
- (5) Consiliul facultății fixează efectivul de burse pe programe și linii de studii.
- (6) Consiliul facultății stabilește strategia cooperării academice internaționale, propune acorduri de cooperare academică internațională, care trebuie să aibă susținerea unităților componente ale facultății.
- (7) Consiliul facultății avizează propunerile departamentelor pentru acordarea titlurilor de Doctor Honoris Causa al Universității, de Senator de Onoare al Universității, de Profesor Honoris Causa și de Profesor Emerit.
- (8) Consiliul facultății poate propune anual continuarea activității cadrelor didactice pensionate, în conformitate cu reglementările existente.

5.2.1. Decanul

Art. 74.

- (1) Decanul reprezintă facultatea, asigură conducerea facultății, organizarea activității acesteia, concepe dezvoltarea strategică și sustenabilă a facultății și aplică la nivelul facultății hotărârile rectorului, ale Consiliului de Administrație și ale Senatului UBB.
- (2) Decanul are competențe și responsabilități ce rezultă din autonomia financiară, gestionând și executând bugetul facultății ca parte integrantă a bugetului UBB. În aplicarea hotărârilor Consiliului facultății referitoare la stabilirea bugetului și execuția bugetară la nivelul facultății și al departamentelor, decanul asigură coordonarea administrării departamentelor de către directorii acestora, cu scopul și obligația de a urmări realizarea sustenabilă a obiectivelor și intereselor întregii facultăți. Consiliul facultății soluționează orice neînțelegeri sau conflicte de competență privind administrația dintre decan și directorii de departament.
- (3) Decanul propune înmatricularea și exmatricularea studenților facultății.
- (4) Decanul încheie acordurile cu alte facultăți, semnează foile matricole, diplomele și atestatele.
- (5) Decanul soluționează contestațiile depuse de către 16 studenții examinați, pe baza raportului prezentat de cadrele didactice implicate. Rezultatele unui examen sau ale unei evaluări pot fi anulate de către decanul facultății numai atunci când se dovedește că acestea au fost obținute în mod fraudulos sau au fost încălcate prevederile **Codului de etică și deontologie profesională**.(Anexa nr. 20)

(6) Decanul este responsabil în fața rectorului, a Consiliului facultății și a Senatului UBB. (7) Decanul prezintă anual un raport Consiliului facultății privind starea facultății, asigurarea calității și respectarea **eticii** universitare la nivelul facultății.

Capitolul VI. RESURSELE UMANE

6.1. Personalul didactic și de cercetare

Art. 115.

(1) Pe durata angajării, cadrele didactice și de cercetare au obligația de fidelitate față de Universitate, care constă în obligația de loialitate și cea de ne-concurență.

(2) Desfășurarea de activități în cadrul altor universități sau instituții de cercetare, fără aprobarea Senatului UBB, fără avizul Consiliului de Administrație al UBB, constituie abatere gravă disciplinară sau, după caz, **etică**. Prevederea nu se aplică universităților și institutelor care fac parte din consorții în care UBB este membră, nici celor cu care UBB a încheiat acorduri permissive sub aspectul tezei de mai sus.

Art. 116.

Politicile de etică universitară, abaterile de la etica și deontologia vieții academice, precum și de la buna conduită în cercetarea științifică sunt prevăzute **în Codul de etică și deontologie profesională aprobat de Senatul Universității. (Anexa nr. 20).**

IV. Codul de etică și deontologie profesională (Anexa nr. 20 a Cartei UBB)

I. Obiective și scop

Art. 1.

(1) Codul de etică reflectă vocația etică a Universității Babeș-Bolyai ca instituție de prestigiu angajată în dezvoltarea și practicarea valorilor naționale, europene și universale, a diversității și alterității. Codul de etică funcționează ca un ghid de dezvoltare a relațiilor etice în mediul profesional ce implică membrii comunității universitare (studenți, masteranzi, doctoranzi, cadre didactice și cercetători, personal didactic auxiliar, personal nedidactic). Din comunitatea universitară fac parte și persoane cărora li s-a conferit calitatea de membru al comunității universitare, prin hotărâre a Senatului universitar. Totodată, Codul de etică reglementează modul în care trebuie să se desfășoare relațiile dintre membrii comunității universitare și colaboratorii externi și modul de raportare la comunitate în ansamblul ei.

(2) Prezentul Cod are drept scop ghidarea și reglementarea conduitei tuturor membrilor comunității universitare, în interiorul Universității Babeș-Bolyai și în relația cu aceasta. Codul de etică al Universității Babeș-Bolyai este un instrument de modelare a comunității universitare în spiritul unor principii și valori, în sensul prevenirii încălcării normelor eticii universitare. Codul de etică și deontologie profesională este un reper de evaluare a moralității acțiunilor membrilor comunității universitare, furnizând principii pe baza cărora se pot stabili modele de comportament, de coeziune și de valorizare a potențialului comunității universitare.

(3) Codul de etică are la bază reglementările Legii nr. 1/2011, având caracter obligatoriu conform Art. 130, alin. 1.

(4) Dispozițiile prezentului Cod nu trebuie interpretată în sensul restrângerii unor drepturi conferite expres prin lege sau prin contractul colectiv de muncă.

II. Principii fundamentale

Art. 2.

Prezentul Cod se întemeiază pe următoarele principii fundamentale: libertate academică, competență și profesionalism, integritate, onestitate intelectuală, colegialitate, loialitate, dreptate și echitate, nediscriminare și egalitate de șanse, responsabilitate

Libertatea academică și a cercetării

Art. 3.

(1) Libertatea academică presupune dreptul oricărui membru al comunității universitare de a-și exprima deschis opiniile științifice și profesionale în cadrul cursurilor, seminarelor, conferințelor, dezbaterilor dar și al lucrărilor elaborate și susținute sau publicate.

(2) Libertatea cercetării constituie o premisă pentru atingerea scopului activității de cercetare, de extindere a frontierelor cunoașterii științifice, în beneficiul umanității. Libertatea cercetării se întemeiază pe libertatea de gândire și exprimare, implicând totodată dreptul cercetătorului de a identifica și alege metodele de rezolvare a problemelor, în acord cu principiile și practicile de etică recunoscute. Limitele libertății cercetării sunt date de limitele libertăților fundamentale pe care se întemeiază, dar și de specificul activității (inclusiv supraveghere/ ghidare/ management), ori de constrângeri operaționale (nivelul resurselor bugetare, infrastructura etc.) compatibile cu principiile și practicile etice recunoscute.

Art. 4.

Orice membru al comunității universitare își poate exprima în mod liber, în interiorul sau în exteriorul Universității, opiniile, fără a putea fi cenzurat, în limitele prevăzute de prezentul cod. Este încurajată abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice sau convingerile religioase.

Art. 5.

Libertatea academică implică, în același timp, respectul libertății academice a altuia în toate componentele sale.

Art. 6. Nu se înscriu în cadrul libertății academice și nu își găsesc locul în spațiul universitar: a) propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul sau în legătură cu acțiuni ale Universității sau utilizând infrastructura acesteia; b) prozelitismul religios; c) promovarea unor doctrine sau idei cu caracter extremist, rasist sau xenofob; d) defăimarea universității de către membrii comunității universitare; e) atacurile personale sau afirmațiile defăimătoare la adresa altor membri ai comunității universitare.

Competența și profesionalismul

Art. 7.

(1) Universitatea se obligă să cultive un mediu propice pentru competență și competitivitate. Profesionalismul este o valoare etică centrală. Universitatea Babeș-Bolyai susține dezvoltarea de programe academice la standarde înalte, capabile să conducă la evoluția cunoașterii, la formarea specialiștilor de vârf și creșterea prestigiului în cercetare

(2) Universitatea se obligă să susțină și să recompenseze excelența științifică, profesională, pedagogică, managerială și administrativă, solidaritatea colegială și loialitatea competițională, recunoaște și recompensează profesionalismul cadrelor didactice și cercetătorilor care sunt dăruți profesiei și domeniului în care își desfășoară activitatea, asumându-și totodată datoria morală de a contribui în mod esențial la o cât mai bună pregătire a studenților.

Art. 8.

Fiecare membru al comunității universitare își asumă, la nivelul său, răspunderea pentru calitatea procesului educațional.

Art. 9.

Orice cadru didactic trebuie să stăpânească în detaliu disciplina pe care o predă, asigurându-se că întregul conținut al cursului este actualizat, reprezentativ și adecvat nivelului la care se situează disciplina în planul de învățământ.

Art. 10.

Dezacordurile de natură științifică între cadrele didactice din Universitate nu trebuie să afecteze pregătirea și rezultatele studenților.

Art. 11.

Orice cadru didactic trebuie să acorde o atenție deosebită pregătirii și susținerii cursurilor la orele prevăzute, elaborării, pregătirii sau asigurării materialului didactic necesar studenților pentru curs, seminar sau laborator, ținerii orelor de consultații prevăzute, urmării și îndrumării activității de redactare de lucrări (proiecte, lucrări de licență sau disertație) de către studenți, notării și comunicării rezultatelor în termenul prevăzut.

Art. 12.

(1) Sub aspect pedagogic, competența presupune alegerea celor mai adecvate modalități de tratare a fiecărei teme din cadrul programei, comunicarea obiectivelor cursului, alegerea unor modalități de examinare în concordanță cu aceste obiective. Este, de asemenea, importantă adaptarea stilului de predare la nevoile și nivelul cursului, precum și la specificul grupului de studenți. (2) În planul activității de cercetare competența presupune obligația cercetătorului de a se asigura că activitatea sa este relevantă pentru societate și că nu dublează cercetările realizate anterior, în altă parte. Prin excepție, reluarea unei cercetări anterioare este acceptată dacă poate conduce la rezultate noi. (3) Dacă un aspect al activității de cercetare este delegat, cercetătorii trebuie să se asigure că persoana căreia îi este atribuit are competența să îl realizeze.

Art. 13.

Constituie încălcări ale principiului competenței și profesionalismului:

- a) încredințarea de cursuri, seminare sau lucrări de laborator spre a fi susținute de către persoane care nu dețin nivelul de cunoștințe adecvat;
- b) consacrarea unei părți importante din timpul alocat cursului sau seminarului unor discuții fără legătură cu tematica acestuia;
- c) interpretarea intenționat eronată a rezultatelor unei cercetări în vederea fundamentării unei teorii pe care cel în cauză o susține;
- d) raportarea negativă la colegi și la rezultatele lor în cadrul propriilor activități de predare;
- e) obligarea studenților de a-și însuși exclusiv punctul de vedere al cadrului didactic sau refuzul de a lua în discuție, pe bază de argumente, alte puncte de vedere exprimate în aceeași chestiune;
- f) abordarea de către cadrul didactic în cadrul unui curs fundamental doar a unei părți din materie, respectiv doar a aspectelor care îl interesează personal;
- g) alegerea unor modalități de examinare în dezacord cu obiectivele cursului;
- h) încălcarea obligațiilor prevăzute în Art. 8-12.

Integritatea

Art. 14

Integritatea membrilor comunității universitare este esențială pentru desfășurarea în condiții optime a activității didactice și de cercetare. Fiecare membru al comunității universitare este dator să se preocupe de evitarea oricăror situații susceptibile să creeze îndoieli cu privire la integritatea sa, în primul rând a conflictelor de interese.

Art. 15.

Există un conflict de interese atunci când interesele personale ale unui membru al comunității universitare (cadru didactic sau de cercetare, student, membru al personalului administrativ)

intră în conflict cu obligațiile decurgând din statutul său ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesară îndeplinirii acestor obligații.

Art. 16.

În sfera relațiilor cadru didactic - student constituie încălcări ale obligației de integritate:

- a) pretinderea sau acceptarea de favoruri de orice natură, inclusiv sexuală;
- b) pretinderea sau acceptarea de cadouri sau alte foloase materiale;
- c) împrumutul de bani între cadrul didactic și studenți;
- d) prestarea de către cadrul didactic a unor activități remunerate în favoarea studentului, a soțului/ soției acestuia ori a unei rude până la gradul III;
- e) prestarea de către student a unor activități remunerate sau neremunerate în favoarea cadrului didactic, a soțului/soției acestuia ori a unei rude până la gradul III;
- f) obținerea de liberalități din partea studentului sau a rudelor acestuia până la gradul III inclusiv.

Art. 17.

Examinarea de către un cadru didactic a unei persoane care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea ori cu care cel ce decide are o relație de afecțiune sau o relație contractuală cu excepția relațiilor contractuale de cercetare academică este de natură să creeze o impresie de favoritism în rândul celorlalți studenți. Pentru evitarea acestei situații se impune formularea de către cadrul didactic în cauză a unei declarații de abținere:

- a) atunci când există alte cadre didactice de aceeași specialitate, examinarea studentului se face de către un alt cadru didactic, numit de către directorul de departament sau decan, după caz;
- b) în cazul în care nu este posibilă înlocuirea, se va numi un alt cadru didactic, având o specialitate cât mai apropiată, pentru a-1 asista pe titularul disciplinei la examinarea studentului respectiv.

Art. 18.

Se interzice includerea în orice comisie de concurs sau de evaluare din cadrul Universității a unei persoane aflate în situația descrisă la Art. 17 cu unul dintre candidați. În măsura în care incompatibilitatea nu era cunoscută la momentul numirii comisiei, cadrul didactic în cauză are obligația de a se abține și a solicita înlocuirea sa din comisie.

Art. 19. Este interzisă acceptarea de către un conducător de doctorat a îndrumării unui doctorand aflat cu el în relația prevăzută la Art. 17.

Art. 20. (1) Funcțiile dintr-o instituție de învățământ superior, aflate într-o poziție directă de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională, se află în relație de incompatibilitate, în sensul art. 295 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011 și nu pot fi ocupate concomitent de către soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, după cum urmează:

- a) președintele Senatului universității cu rectorul, prorectorii, președintele consiliului de administrație în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale particulare, directorul Consiliului pentru studiile universitare de doctorat, decanii, prodecanii, directorul general administrativ, membrii consiliului de administrație, directorii de departamente, conducătorii școlilor doctorale, conducătorii unităților instituției de învățământ superior, conducătorii structurilor permanente sau temporare aflate în subordinea directă a președintelui Senatului universității și, acolo unde există, conducătorii liniilor/secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale.
- b) rectorul cu prorectorii, președintele consiliului de administrație în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale, directorul Consiliului pentru studiile universitare de doctorat, decanii, prodecanii, directorul general administrativ, membrii consiliului de administrație, directorii de departamente, conducătorii școlilor doctorale, conducătorii unităților instituției de învățământ superior și, acolo unde există, conducătorii liniilor/secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale;
- c) prorectorul și directorul Consiliului pentru studiile universitare de doctorat cu decanii, prodecanii, președintele consiliului de administrație, în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale, directorul general administrativ, membrii consiliului de administrație, directorii de departamente, conducătorii școlilor doctorale, conducătorii unităților aflate în subordonarea prorectorului sau directorului respectiv și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale subordonate prorectorului sau directorului respectiv;
- d) membrii consiliului de administrație cu decanii, prodecanii, președintele consiliului de administrație în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale, directorul general administrativ, directorii de departamente, conducătorii școlilor doctorale, conducătorii unităților instituției de învățământ superior și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale;
- e) directorul general administrativ cu decanii, prodecanii, președintele consiliului de administrație în cazul instituțiilor de învățământ superior particulare și confesionale, cu persoanele cu funcții de conducere în cadrul departamentului / serviciilor tehnico-administrative și cu personalul aflat în subordine;
- f) decanul cu prodecanul facultății respective, directorii de departamente din cadrul facultății respective, conducătorii școlilor doctorale subordonate facultății respective, conducătorii unităților subordonate facultății respective și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale din cadrul facultății respective;
- g) prodecanul cu directorii de departamente din cadrul facultății respective, conducătorii școlilor doctorale subordonate facultății respective, conducătorii unităților subordonate facultății respective și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale din cadrul facultății respective;

h) directorul de departament cu conducătorii unităților subordonate departamentului respectiv și, acolo unde există, conducătorii liniilor / secțiilor de studiu în limbi ale minorităților naționale din cadrul departamentului respectiv;

i) conducătorul școlii doctorale cu conducătorii unităților subordonate școlii doctorale respective;

j) conducătorul de doctorat cu studenții-doctoranzi conduși de acesta.

(2) Orice persoană se află în incompatibilitate cu calitatea de membru într-o comisie de evaluare, de contestație, de concurs sau de promovare având ca obiect evaluarea activității profesionale și/sau științifice a unui angajat al instituției de învățământ superior cu care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv. Prezența ca membru în următoarele structuri colective de conducere nu generează incompatibilități în sensul art. 295 alin. (4) din Legea educației naționale nr. 1/2011:

a) senatul universitar;

b) consiliul facultății;

c) consiliul departamentului;

d) consiliul pentru studiile universitare de doctorat;

e) consiliul școlii doctorale.

(3) În cadrul unui departament definit conform art. 133 din Legea educației naționale nr. 1/2011, se află în relație de incompatibilitate în sensul art. 295 alin. (4) din Legea educației nr. 1/2011, și nu pot fi ocupate concomitent de persoane care se află unul/una față de celălalt/cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională directă la orice nivel, funcțiile didactice de profesor, conferențiar, lector/șef de lucrări, asistent care desfășoară activități didactice aferente aceleiași discipline sau unități didactice (curs) din planul de învățământ al unui program de studii universitare sau al unui program postuniversitar, respectiv cursuri, seminare/lucrări de laborator asociate disciplinelor din planul de învățământ gestionat de același departament.

Art. 21.

În activitatea de cercetare științifică, integritatea presupune:

a) acceptarea și menționarea ca autori ai unei opere doar a persoanelor care au participat efectiv la elaborarea ei.

b) în activitatea de cercetare, evitarea plagiatului de orice tip și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv cele decurgând din proprietatea comună a datelor în cazul cercetărilor realizate în colaborare cu un supraveghetor sau cu alți cercetători. Validarea unor descoperiri noi pe baza reluării unor cercetări/experimente anterioare este admisibilă, cu condiția ca datele să fie confirmate și citate explicit.

- c) indicarea sursei din care a fost preluată o idee, o expresie, un rezultat al unei cercetări anterioare, indiferent dacă acestea au fost sau nu publicate. Această regulă privește și elementele preluate din lucrări de orice natură ale studenților sau doctoranzilor și utilizate ulterior de un cadru didactic în propriile cercetări;
- d) recunoașterea explicită a contribuției oricărei persoane care a participat în mod real la o activitate de cercetare. În situația în care contribuția a constat doar într-o activitate de supervizare sau consiliere, nu este necesară o recunoaștere formală a contribuției. În aceste cazuri însă se recomandă includerea unei formule de mulțumire;
- e) crearea de către universitate a condițiilor necesare pentru ca toate categoriile de cercetători se poată bucura de beneficiile rezultate din exploatarea (dacă există) rezultatelor activității lor de cercetare-dezvoltare, în conformitate cu dispozițiile legale, în special prin protecția corespunzătoare a drepturilor de proprietate intelectuală;
- f) respectarea a destinației fondurilor alocate unui proiect de cercetare. Sursele de finanțare care au stat la baza unei cercetări vor fi menționate în publicațiile în care s-au materializat rezultatele cercetării;
- g) respectarea principiilor unui management financiar corect, transparent și eficient și cooperarea cu organisme de audit autorizate să verifice activitatea, indiferent dacă acestea au fost desemnate de către angajatori/sponsori sau de către comisii de etică;
- h) respectarea normelor speciale de etică referitoare la cercetarea efectuată pe subiecți umani sau prin experimente desfășurate cu ajutorul animalelor și a oricăror altor elemente ce țin de etica cercetării; i) activitatea de cercetare trebuie să se desfășoare în spiritul și cu respectarea eticii ecologice și biologice.

Art. 22.

Constituie încălcări ale eticii în domeniul cercetării:

- a) plagiatul;
- b) omisiunea recunoașterii, fie prin menționare ca autor al unei opere, fie prin indicarea sursei, a contribuției unor terți la elaborarea unei opere;
- c) obligarea autorilor unei opere de a menționa ca autori și persoane care nu au participat la elaborarea acesteia;
- d) menționarea ca autori ai unei lucrări a unor persoane care nu au contribuit semnificativ la elaborarea acesteia;
- e) orientarea activității de cercetare a studenților, masteranzilor, doctoranzilor în scopul obținerii unui avantaj personal de către îndrumător;
- f) confecționarea de rezultate, înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- g) nerespectarea condițiilor de confidențialitate;

h) încălcarea regulilor prevăzute la articolele anterioare.

Art. 23.

În activitatea administrativă, integritatea presupune:

a) desfășurarea corectă a tuturor procedurilor de selecție, alegere sau numire a personalului care asumă responsabilități de ordin administrativ. Este interzisă primirea, acceptarea, cererea, darea sau oferirea de bani, bunuri sau orice alte foloase ori favoruri în schimbul sprijinirii ocupării unei poziții administrative.

b) îndeplinirea cu bună credință și în folosul Universității a oricărei responsabilități administrative. Utilizarea unei poziții administrative în scopul obținerii de foloase personale de orice natură constituie o încălcare a obligației de integritate.

c) în momentul transferului unei responsabilități administrative, fostul titular pune la dispoziția noului titular toate instrumentele, informațiile și elementele, aduse la zi, necesare preluării de îndată a acestei responsabilități.

d) furnizarea de informații corecte către conducerea Universității și către toate structurile îndreptățite să le ceară.

e) atunci când, din orice motiv, o persoană nu mai poate să își îndeplinească în mod corespunzător atribuțiile administrative încredințate, ea are obligația de a aduce acest lucru la cunoștința superiorilor.

Art. 24.

În afara situațiilor menționate în articolele precedente, există un conflict de interese atunci când: a) o persoană decide acordarea unui premiu sau a unei distincții în favoarea unei persoane care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea ori cu care cel ce decide are o relație de afecțiune sau o relație contractuală cu excepția relațiilor contractuale de cercetare academică; b) este scos la concurs un post în perspectiva ocupării acestuia de către o persoană aflată în relația prevăzută la lit. a) cu directorul departamentului ori compartimentului la care este arondat postul sau cu o persoană din cadrul acestuia ce poate influența decisiv rezultatul concursului;

c) o persoană deține mai multe funcții în cadrul Universității, iar interesele pe care trebuie să le apere în considerarea fiecărei funcții nu converg;

d) o persoană din Universitate angajează sau participă la angajarea contractuală a unității pe care o conduce în favoarea unei firme aparținând în tot sau în parte unei persoane cu care se află într-o relație dintre cele menționate la lit. a);

e) un student este angajat sau inclus într-un program de tip internship la o firmă sau altă organizație aparținând cadrului didactic examinator sau unei persoane dintre cele arătate la lit. a), sau la care aceasta ocupă o funcție de conducere executivă.

Art. 25.

În orice situație de conflict de interese persoana în cauză are obligația de a încunoștința, de preferință în scris, pe superiorul ierarhic cu privire la existența conflictului de interese și a se abține de la implicarea în luarea oricărei decizii în care ar avea sau ar putea crea aparența că are un interes personal.

Onestitatea intelectuală

Art. 26.

Pe lângă integritate, cinste și corectitudine, Universitatea Babeș-Bolyai promovează cu fermitate onestitatea intelectuală înțeleasă în sensul respectului pentru dreptul la proprietate intelectuală și a drepturilor de autor, precum și a respectului pentru evaluarea corectă a performanțelor cadrelor didactice, a studenților și tuturor celorlalți angajați.

Art. 27.

Respectul pentru proprietatea intelectuală și respectarea drepturilor de autor reprezintă o obligație profesională. Încălcarea ei reprezintă o abatere etică gravă și va fi sancționată.

Art. 28.

Constituie încălcări ale proprietății intelectuale și a drepturilor de autor reproducerea completă sau parțială a unor pasaje de dimensiuni mai lungi sau mai restrânse, a unor contribuții intelectuale, fără a se recurge la o atribuire adecvată a acestora prin specificarea unor elemente relevante precum cele referitoare la autor, operă sau alte elemente de identificare și de atribuire etc. Plagierea prin eludarea atribuirii corespunzătoare reprezintă o abatere gravă de la deontologia universitară. Comisia de etică poate proceda la consultarea cu specialiști din țară sau din străinătate din domeniul de specialitate sau din domeniile înrudite în care se încadrează lucrarea respectivă.

Art. 29.

Din punct de vedere etic, proprietatea intelectuală și drepturile de autor sunt încălcate, iar autorul acestor încălcări devine culpabil din punct de vedere moral atunci când recurge la:

- a) copierea unor texte sau pasaje, indiferent de numărul și dimensiunea lor, ale unor opere ce aparțin unor autori la care nu se face directă referință;
- b) preluarea unor idei, argumente, date, rezultate fără a face referință la autorul de la care au fost preluate;
- c) însușirea creațiilor intelectuale ale altor autori și prezentarea lor drept rezultate proprii, fără menționarea explicită a surselor acestor contribuții, fără a preciza că paternitatea acelor contribuții nu îi aparține.

Art. 30

Chiar în situația în care un autor aduce o importantă contribuție personală, originală, într-o anumită operă sau lucrare, dacă sunt incluse și elemente plagiate, elemente ce nu respectă principiile atribuirii, autorul respectiv a încălcat regulile etice privind proprietatea intelectuală.

Art. 31.

În cazul studenților, constatarea unor atitudini frauduloase la examene, în realizarea de referate, lucrări sau proiecte va fi făcută de către cadrele didactice prezente la examen sau cadrele didactice și cercetătorii responsabili cu coordonarea activității studenților, care vor lua măsurile prevăzute în regulamentele interne ale facultății respective.

Colegialitatea

Art. 32.

Activitatea în comunitatea universitară presupune colaborarea membrilor acesteia, în spirit de colegialitate și respect reciproc. Colegialitatea implică:

- a) curtoazie și respect datorate fiecărui membru al comunității universitare. Încălcarea acestei obligații de către o persoană nu conferă în nici un caz dreptul celui lezat de a adopta o conduită similară;
- b) obligația de asistență între membrii comunității universitare, materializată în suplinirea colegială, acordarea de sprijin în activitatea didactică și administrativă, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane; membrii comunității universitare nu vor abuza de suplinirea colegială; aceasta nu se solicită în formă continuată, ci doar ocazional/exceptional, în situații întemeiate în mod obiectiv;
- c) respectarea mutuală a diferențelor de ordin lingvistic, religios, social între membrii comunității universitare;
- d) înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale;
- e) obligația de confidențialitate în privința datelor și informațiilor transmise de un membru al comunității universitare unui alt membru, cu titlu privat. În privința situației școlare a unui student obligația de confidențialitate operează în limitele stabilite prin hotărâre a Senatului, în condițiile Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Art. 33.

Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- a) discriminarea, hărțuirea de gen, etnică sau sub orice altă formă, folosirea violenței fizice sau psihice, limbajul ofensator ori abuzul de autoritate la adresa unui membru al comunității universitare, indiferent de poziția ocupată de acesta în cadrul Universității (student, cadru didactic sau de cercetare, membru al conducerii Universității, membru al personalului administrativ);

- b) promovarea sau tolerarea unor comportamente dintre cele descrise în acest articol de către conducerea facultăților, departamentelor sau compartimentelor administrative;
- c) discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor unui coleg, fără a ține cont de exigențele presupuse de dezbateră academică și de principiile argumentării critice nuanțate;
- d) formularea în fața studenților a unor comentarii lipsite de curtoazie la adresa pregătirii profesionale a unui coleg;
- e) formularea în fața studenților a unor comentarii cu privire la ținuta morală sau a unor aspecte ce țin de viața privată a unui coleg;
- f) sfătuirea studenților să nu urmeze un curs al unui coleg.
- g) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg; h) utilizarea și dezvăluirea în activitatea didactică sau de cercetare a informațiilor transmise cu titlu confidențial de un alt coleg (date personale, experiențe trăite etc.); i) nerespectarea confidențialității privind situația școlară, socială, medicală a oricărui student.

Art. 34.

În privința examinării studenților, colegialitatea presupune o informare prealabilă și detaliată a acestora cu privire la obiectivele și cerințele cursului, la modalitățile și perioadele de evaluare, conform statutului studentului din UBB.

Loialitatea

Art. 35.

Loialitatea față de Universitate presupune obligația fiecărui membru al comunității universitare de a acționa în interesul Universității, de a susține obiectivele, strategiile și politicile acesteia, în scopul realizării misiunii și creșterii competitivității ei.

Art. 36.

Universitatea Babeș-Bolyai apreciază în mod deosebit atașamentul și fidelitatea celor care își construiesc cariera academică în serviciul ei, fără a descuraja participarea la viața publică sau implicarea în alte activități decât cele presupuse de calitatea de membru al comunității universitare.

Art. 37.

Constituie încălcări ale obligației de loialitate:

- a) desfășurarea de acțiuni menite să ducă la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite în mod legal de către Universitate;
- b) desfășurarea, în alte universități sau instituții, a unor activități didactice sau de cercetare care le concurează pe cele organizate de către Universitate;

- c) sfătuirea studenților să abandoneze cursurile Universității în favoarea unei alte instituții de învățământ;
- d) angajarea în afara Universității a unor activități care afectează în mod semnificativ timpul consacrat obligațiilor didactice și de cercetare în Universitate ale persoanei în cauză;
- e) desfășurarea de acțiuni menite să discrediteze Universitatea sau să afecteze imaginea și prestigiul acesteia.

Dreptatea, echitatea, nediscriminarea și egalitatea de șanse

Art. 38.

Dreptatea și echitatea sunt valori pe care Universitatea noastră le promovează în rândul membrilor săi și în raport cu aceștia prin respingerea fermă a oricăror forme de discriminare sau de exploatare, indiferent că acestea se practică în mod direct sau capătă forme subtile de manifestare.

Art. 39.

Sunt încălcări ale obligațiilor privind dreptatea și echitatea: discriminarea sau tratarea inegală a membrilor comunității universitare, bazată explicit ori implicit pe criterii extraprofesionale precum rasa, sexul, etnia, religia, apartenența la grupuri minoritare, convingerile politice, orientările și preferințele personale etc. Acestea sunt interzise deoarece aduc atingeri grave drepturilor privind egalitatea de șanse. Totodată, aceste criterii extraprofesionale nu pot fi folosite în comunitatea universitară pentru a provoca discriminări inverse.

Art. 40.

Universitatea promovează politici de șanse egale, pentru toate categoriile de persoane, atât la recrutare, cât și în toate etapele carierei fără, însă, ca acestea să prevaleze asupra criteriilor de calitate și competență.

Responsabilitatea

Art. 41.

(1) Răspunderea pentru respectarea dispozițiilor prezentului Cod revine fiecărui membru al comunității universitare.

(2) Statutul de membru al comunității universitare impune fiecărui membru asumarea răspunderii pentru acțiunile sau omisiunile sale.

(3) Încălcarea dispozițiilor prezentului Cod atrage răspunderea disciplinară în condițiile Legii nr. 1/2011, Codului Muncii și reglementărilor interne ale Universității.

(4) Cercetătorii răspund în fața angajatorilor lor, a sponsorilor sau a altor instituții publice ori private implicate în derularea, susținerea sau monitorizarea activității de cercetare.

(5) Cercetătorilor le revine și o răspundere morală în fața societății pentru respectarea principiilor de etică și pentru utilizarea eficientă a fondurilor publice acolo unde este cazul.

III. Reguli procedurale

Art. 42.

Supravegherea aplicării dispozițiilor prezentului cod este de competența Comisiei de etică a UBB.

Art. 43.

Comisia de etică a UBB este o structură independentă în raport cu Senatul și Rectoratul, ea constituindu-se și funcționând în baza prevederilor Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 44.

(1) Comisia de etică universitară are următoarele atribuții:

- a) analizează și soluționează plângerile privind abaterile de la etica universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de etică și deontologie universitară al UBB; b) elaborează un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, pe care îl prezintă Rectorului și Senatului universitar și care constituie un document public;
- c) contribuie la elaborarea și modificarea Codului de etică și deontologie universitară al UBB, care se supune Senatului universitar pentru adoptare;
- d) atribuțiile stabilite de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare;
- e) alte atribuții prevăzute de lege sau stabilite conform Cartei universitare.

(2) În conformitate cu reglementările naționale, Comisia de etică analizează sesizările angajaților întemeiate pe prevederile prezentului Cod etic, inclusiv cele referitoare la eventualele neînțelegeri dintre cercetatori seniori/coordonatori/ supraveghetori și cercetătorii debutanți. Astfel de proceduri trebuie să ofere cadrelor didactice și de cercetare asistență confidențială și informală pentru rezolvarea amiabilă a disputelor legate de activitatea didactică și de cercetare în scopul promovării unui tratament corect și echitabil în cadrul instituției și ameliorarea calității mediului de lucru în ansamblu.

IV. Dispoziții finale

Art. 45.

Prezentul Cod intră în vigoare la data aprobării sale de către Senatul universitar. La aceeași dată se abrogă orice dispoziții contrare conținute în reglementări ale Universității.

V. Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de Etică a UBB

I. Atribuțiile și componența Comisiei de etică a UBB

Art. 1.

Comisia de etică a UBB este o structură independentă în raport cu Senatul și Rectoratul, ea funcționează în baza prevederilor Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și ale Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2.

Comisia de etică universitară are următoarele atribuții:

- a) analizează și soluționează plângerile privind abaterile de la etica universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de etică și deontologie universitară al UBB;
- b) elaborează un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, pe care îl prezintă Rectorului și Senatului universitar și care constituie un document public;
- c) contribuie la elaborarea și modificarea Codului de etică și deontologie universitară al UBB, care se supune senatului universitar pentru adoptare;
- d) atribuțiile stabilite de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare;
- e) alte atribuții prevăzute de lege sau stabilite conform Cartei universitare.

Art. 3.

Componența Comisiei de etică:

- a) Structura și componența comisiei de etică universitară sunt propuse de consiliul de administrație, avizate de senatul universitar și aprobate de rector. Prestigiul profesional și autoritatea morală sunt criteriile esențiale pentru compunerea Comisiei. Se recomandă ca din Comisie să facă parte și specialiști din domeniul eticii și din domeniul juridic. Comisia are un număr de 11 membri. Structura și componența Comisiei poate fi extinsă în funcție de necesități numai la propunerea consiliului de administrație, cu avizul senatului și aprobarea rectorului.
- b) Studenții au cel puțin un reprezentant în Comisia de etică.
- c) Nu pot fi membri ai comisiei de etică universitară persoanele care ocupă vreuna din funcțiile de rector, prorector, decan, prodecan, director administrativ, director de departament sau de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, microproducție.
- d) Președintele comisiei conduce ședințele comisiei, coordonează activitatea acesteia, o reprezintă în relațiile cu conducerea Universității și conducerea Senatului și cu alte instituții.

- e) Prezența membrilor la ședință este obligatorie, președintele având dreptul de a recomanda înlocuirea membrilor care cumulează 3 absențe nemotivate consecutive sau cumulează 5 absențe nemotivate pe parcursul unui an universitar.
- f) Pentru abateri grave de la etica universitară și de la regulile de funcționare a Comisiei de etică, membri pot fi propuși spre înlocuire prin votul a două treimi din membri comisiei. Recomandarea de înlocuire se adresează Consiliului de Administrație. Completarea cu noi membri se face la propunerea Consiliului de Administrație, cu avizul senatului și cu aprobarea rectorului.
- g) Mandatul membrilor Comisiei este de 4 ani.
- h) Comisia este deservită de o secretară din cadrul secretariatului general al universității.

II. Sesizarea Comisiei de etică

Art. 4.

- a) Orice persoană, din universitate sau din afara universității, poate sesiza Comisiei de etică universitară abateri săvârșite de membri ai comunității universitare.
- b) Comisia de etică păstrează confidențială identitatea autorului sesizării.

Art. 5.

Se recomandă ca sesizarea Comisiei să se facă numai după epuizarea dreptului de petiție și respectând ierarhia din Universitate: șef de departament, decan, comisia de etică de la nivelul facultății (acolo unde există), prorector, rector – în cazul cadrelor didactice, studenților, masteranzilor, doctoranzilor; șef de serviciu, director economic, Consiliul de administrație – în cazul personalului administrativ

Art. 6.

Comisia se poate autosesiza cu analiza unor fapte, situații sau documente emise la diferite niveluri susceptibile de a încălca regulile și principiile de etică în activitatea didactică, de cercetare și administrativă, precum și în alte aspecte al vieții universitare.

Art. 7.

Comisia poate fi sesizată în legătură cu faptele membrilor comunității universitare, respectiv:

- a) studenților, masteranzilor, doctoranzilor,
b) personalului didactic și cercetătorilor,
c) personalului de conducere,
d) personalului administrativ.

Art. 8.

Fapta care se presupune a constitui o abatere de la prevederile Codului de etică al UBB va fi sesizată în scris, la Registratura UBB. Nu vor fi luate în considerare sesizările anonime. Sesizările se depun în plic închis cu mențiunea „În atenția Comisiei de etică”. În momentul depunerii, personalul Registraturii nu va consemna numele depunătorului, ci va alocă doar numărul de înregistrare, consemnând natura înregistrării: ”Sesizare comisie de Etică”.

Art. 9.

Sesizarea scrisă ce se adresează Comisiei de etică, prin care se menționează abateri de la prevederile din Codul de etică, va conține:

- a) datele de identificare ale persoanei care sesizează Comisia (inclusiv date de contact),
- b) descrierea faptei considerată a reprezenta o abatere de la Codul de etică al UBB, respectiv de la prevederile Legii nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare
- c) datele de identificare ale persoanei împotriva căreia se depune sesizarea și orice alte informații în vederea soluționării sesizării.
- d) În cuprinsul sesizării se vor indica în mod explicit numele persoanei care se face vinovată de încălcare, faptele imputate acesteia și numele celui care face sesizarea.

Art. 10.

Sesizările care nu vor cuprinde cel puțin elementele indicate la articolul precedent nu vor fi luate în considerare de către Comisia de etică a UBB.

Art. 11.

În urma unei sesizări, comisia de etică universitară demarează procedurile stabilite de Codul de etică și deontologie universitară, respectiv de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare. Comisia răspunde autorului sesizării în termen de 30 de zile de la primirea sesizării dacă solicitarea are teme și se demarează procedura / dacă solicitarea nu are teme și nu se demarează procedura, urmând să îi comunice acestuia rezultatul deliberărilor după data încheierii lor.

III. Comisia de etică a UBB funcționează după următoarea procedură:

Art. 12.

Comisia se întrunește lunar sau ori de câte ori este necesar. Comisia de etică se întrunește în ședință în vederea analizei sesizărilor sau autosesizărilor cu privire la abaterile de la etica universitară și de cercetare în cel mai scurt timp de la data primirii acestora.

Art. 13.

În situațiile în care este necesar, Comisia citează în vederea audierii, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau prin notificare cu semnare de luare la cunoștință, persoana sau reprezentantul entității care a formulat sesizarea.

Art. 14.

În vederea soluționării sesizării, persoana reclamată că nu a respectat standardele de etică universitară și de cercetare poate fi audiată de către Comisia de etică sau poate fi invitată să își formuleze punctul de vedere în scris. Convocarea persoanei reclamate se va face cu minim 5 zile lucrătoare înaintea datei audierii.

Art. 15.

Comisia poate să citeze pentru audiere, la cererea părților sau din oficiu, orice persoană ce deține informații necesare soluționării cauzei. Identitatea persoanelor va fi păstrată confidențială.

Art. 16.

Audierile și deliberările au loc în ședință secretă. Membrii comisiei, care au acces la documente și la situația de fapt, au obligația să păstreze confidențialitatea audierilor, deliberărilor și conținutului documentelor.

Art. 17.

În cazul în care comisia consideră că natura problemei permite concilierea între părți pe cale amiabilă, și abaterea de la normele eticii universitare este minoră, această soluție va fi propusă părților; în cazul în care împăcarea are loc, comisia va lua act de acest lucru, iar conflictul între părți se stinge.

Art. 18.

În situațiile în care este necesar, Comisia poate face apel la experți sau grupuri de experți care să se implice în analiza și soluționarea plângerilor. Poate consulta comisiile senatului sau alte structuri ale universității în vederea soluționării plângerilor.

Art. 19.

În urma investigației și deliberărilor, comisia elaborează un răspuns sau un raport care vor cuprinde următoarele, după caz:

- a) Respinge sesizarea întrucât apreciază că fapta imputată nu întrunește condițiile unei abateri de la regulile sau principiile de etică. Atunci când cele semnalate nu se confirmă, raportul se păstrează la Comisie. O copie a acestui raport se poate înmâna celui învinuit la cererea acestuia;
- b) Admite sesizarea și propune o măsură de sancționare, în funcție de gravitatea abaterii.
- c) Formulează propuneri de remediere a unor situații în care Comisia de etică s-a autosesizat și constată buna-credință.

Art. 20.

Înaintează Rectorului un raport cu propuneri privind măsurile ce se impun a fi luate. Rectorul dispune adoptarea sancțiunii față de persoana implicată.

Art. 21.

Persoana care a formulat sesizarea, precum și cea împotriva căreia a fost depusă sesizarea, vor fi înștiințate în scris cu privire la concluziile la care a ajuns Comisia de etică în urma cercetării și deliberării.

Art. 22.

Hotărârile Comisiei de etică cu privire la soluționarea sesizărilor de abateri de la Codul de etică se vor adopta cu majoritatea simplă a voturilor membrilor comisiei.

Art. 23.

În urma analizei unor abateri de la prevederile Codului de etică, Comisia de etică a UBB elaborează un raport cu privire la faptele analizate, menționând informațiile care au stat la baza analizei și evaluării lor, eventual punctele de vedere ale membrilor comisiei, în cazul în care au fost divergențe de opinii, precum și măsurile și sancțiunile pe care le dispune.

Art. 24.

Hotărârile comisiei de etică sunt avizate de consilierul juridic al universității. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei de etică revine universității.

IV. Sancțiuni referitoare la încălcarea eticii universitare și a bunei conduite în cercetare

Art. 25.

Sancțiunile care se pot aplica personalului didactic și de cercetare și personalului didactic și de cercetare auxiliar de către comisia de etică universitară pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită în cercetarea științifică sunt următoarele:

- a) avertisment scris;
- b) diminuarea salariului de bază, cumulată, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control;
- c) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de doctorat, de master sau de licență;
- d) destituirea din funcția de conducere din învățământ;
- e) desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

Art. 26.

Sancțiunile care se pot aplica de către comisia de etică universitară studenților, masteranzilor și studenților-doctoranzi pentru încălcarea eticii universitare sunt următoarele:

- a) avertisment scris;

- b) suspendare bursei pe o perioadă determinată
- c) retragerea dreptului de a fi cazat în căminele Universității în anul universitar următor constatării abaterii;
- d) retragerea definitivă a dreptului de a fi cazat în căminele Universității;
- e) exmatricularea;
- f) alte sancțiuni prevăzute de Codul de etică și deontologie universitară.

Art.27.

Pentru personalul administrativ se aplică următoarele sancțiuni:

- a) avertismentul scris;
- b) retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o durată ce nu poate depăși 60 de zile;
- c) reducerea salariului de bază pe o durată de 1-3 luni cu 5-10%;
- d) reducerea salariului de bază și/sau, după caz, și a indemnizației de conducere pe o perioadă de 1-3 luni cu 5-10%;
- e) desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă.
- f) În cazul în care, prin statute profesionale aprobate prin lege specială, se stabilește un alt regim sancționator, va fi aplicat acesta.

Art. 28.

În cazul abaterilor de la prevederile Codului de etică și deontologie profesională, precum și în cazul abaterilor de la buna conduită în cercetare științifică și creație, comisia de etică universitară stabilește una dintre sancțiunile prevăzute la art. 25-27.

Art. 29.

Sancțiunile propuse de Comisie trebuie să fie proporționale cu abaterea comisă și cu prejudiciul cauzat de aceasta.

Art. 30.

Sancțiunile stabilite de comisia de etică și deontologie universitară sunt puse în aplicare după avizarea de către jurist și se pun în aplicare de către rector sau decan, după caz, în termen de 30 de zile de la avizare.

V. Contestații

Art. 31.

Deciziile Comisiei de etică cu privire la sancțiunile propuse pentru abateri de la Codul de etică pot fi contestate în termen de 15 zile calendaristice de la comunicare.

VI. Confidențialitate

Art.32.

Pe parcursul desfășurării analizei sesizării unei fapte de abatere de la Codul de etică, nu se va permite accesul terților la dosar, cu excepția organelor de stat abilitate să cerceteze fapta respectivă.

Art.33.

Accesul terților la un dosar aflat la Comisia de etică este interzis și după finalizarea evaluării faptei cu următoarele excepții:

1. membri ai organismului de contestații;
2. membrii Consiliului de etică din cadrul Ministerului Educației și Cercetării;
3. organele de stat abilitate, atunci când fapta face subiectul unei investigații oficiale și cu respectarea confidențialității datelor;
4. cercetători în domeniul eticii și deontologiei universitare, cu respectarea confidențialității datelor.

VII. Conflict de interese

Art. 34.

În cazul în care, pe parcursul analizei faptei presupuse a fi o încălcare a Codului de etică, un membru al Comisiei de etică se află în conflict de interese, acesta se va retrage de la evaluarea faptei sesizate. În cazul votului, acesta se va abține de la vot.

VIII. Dispoziții finale

Art. 35.

Acoperirea cheltuielilor ocazionate de funcționarea Comisiei de etică se realizează din veniturile UBB, prin decizia Rectorului.

Art. 36.

Toate comunicatele și toate informațiile privitoare la activitatea Comisiei de etică se furnizează numai prin intermediul structurilor specializate ale Universității.

Art. 37.

Regulamentul de funcționare al Comisiei de etică se poate modifica cu acordul Comisiei de etică și al Senatului Universității UBB. Odată cu aprobarea de către Senat a prezentului regulament se abrogă orice prevederi anterioare care sunt contrare prevederilor sale.

VI. Ghid pentru combaterea discriminării în UBB

Preambul

Prezentul ghid constituie document oficial al politicii de nediscriminare în cadrul Universității Babeș-Bolyai și este elaborat având la bază în principal prevederile Constituției României; ale Ordonanței de Guvern nr. 137/2000 prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare; Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați; Legii nr. 1/2011 a educației naționale; Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, dreptul de proprietate intelectuală; Codului drepturilor și obligațiilor studentului, aprobat prin Ordinul Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 3666/30.03.2012 și ale Codului studiilor universitare de doctorat, adoptat prin H.G. nr. 681/20011.

Universitatea Babeș-Bolyai respectă toate legile și reglementările europene și naționale ce vizează combaterea discriminării, și în același timp reprezentanții săi își manifestă interesul pentru depistarea, înțelegerea și evitarea oricăror alte modalități de discriminare. Prezentul ghid de nediscriminare vizează programele și activitățile educaționale, aspectele legate de recrutare sau de ocuparea forței de muncă, precum și cele legate de admitere sau alte servicii social-administrative asigurate studenților (asistență financiară – burse, cazare, cantină, facilități pentru desfășurarea unor activități cultural-sportive etc.). Ghidul nu aduce atingere dispozițiilor legale, libertății religioase și autonomiei cultelor, astfel cum sunt reglementate prin Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, nici aspectelor referitoare la dubla subordonare a facultăților de teologie.

Universitatea Babeș-Bolyai privește, evaluează și tratează toate persoanele angrenate în activități academice sau aflate în circumstanțe ce au legătură cu universitatea numai în baza abilităților și a calificărilor personale sau a altor criterii relevante pentru activitățile academice sau circumstanțele în care se află. În plus, Universitatea Babeș-Bolyai garantează respectarea egalității de șanse educaționale și de admitere sau de angajare pentru minorități și persoanele cu dizabilități, prin programul său de acțiuni pozitive menite să asigure șanse de acces egale, cu respectarea dispozițiilor legale, în toate etapele proceselor educaționale și de ocupare a forței de muncă.

În acord cu jurisprudența europeană, o diferență de tratament fondată pe o caracteristică protejată nu constituie discriminare atunci când, având în vedere natura activităților profesionale în cauză sau cadrul în care acestea se desfășoară, o astfel de caracteristică constituie o exigență profesională veritabilă și determinantă, cu condiția ca obiectivul său să fie legitim, iar exigența să fie proporțională.

Scopul elaborării acestui ghid este: a) să afirme angajamentul Universității Babeș-Bolyai față de egalitatea de șanse și acțiunea pozitivă pentru protecția grupurilor vulnerabile și/sau defavorizate; b) să stabilească criterii uniforme de evaluare a situațiilor care pot constitui o formă de discriminare sau hărțuire; c) să promoveze un mediu universitar educațional și profesional sigur și nediscriminatoriu și să se conformeze legilor aplicabile, prin: prevenirea oricăror fapte de discriminare; instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor acțiuni afirmative, în vederea protecției persoanelor defavorizate care nu se bucură de egalitatea șanselor; mediere prin soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor apărute în urma săvârșirii unor acte sau fapte de discriminare; sancționarea comportamentului discriminatoriu, ca urmare a plângerilor formulate către Comisia de etică universitară; măsuri de asistență și sprijin în caz de discriminare sau hărțuire.

Partea I. – coordonatele teoretice și legale

Art. 1 - Discriminarea

(1) În acord cu misiunea și componentele culturale specifice Universității Babeș-Bolyai, potrivit prezentului ghid discriminarea reprezintă orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor prevăzute de legislația în vigoare, precum și refuzul sau nerespectarea dreptului oricărei persoane sau categorii sociale la propria imagine și modul său de viață (în afara cazurilor când aceasta este în contradicție cu legile în vigoare și interesele legitime ale altor persoane), sau orice alt criteriu ce poate fi considerat denigrator sau ofensator. Discriminarea reprezintă, așadar, diferența de tratament, nejustificată în mod obiectiv și rezonabil, între persoane sau grupuri sociale aflate în situații analoge, comparabile sau similare sau tratarea diferită a persoanelor sau grupurilor sociale aflate în situații diferite.

(2) Criteriile (caracteristicile protejate) prevăzute de legislația română, în principal Constituția României și legile speciale, sunt: rasa, naționalitatea, etnia, limba, religia, categoria

socială, convingerile, sexul, orientarea sexuală, vârsta, handicapul, boala cronică necontagioasă, infectarea HIV, opțiunea politică, averea, apartenența la o categorie defavorizată, situația sau responsabilitatea familială, apartenența ori activitatea sindicală sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor recunoscute de lege în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

(3) Prezentul ghid nu aduce atingere dispozițiilor legale care reglementează cerințe profesionale sau de admitere reale și determinante, în funcție de specificul programului educațional sau al activității profesionale în cauză, libertății religioase și autonomiei cultelor.

Din punct de vedere al prevenirii și combaterii discriminării și hărțuirii în Universitatea Babeș-Bolyai, acest ghid are un domeniu de aplicare mai larg și nu se limitează la cadrul legal existent, care nu reprezintă unica sursă de referință, acoperind și manifestări ale discriminării sau hărțuirii care nu sunt prevăzute în mod expres, la momentul actual, de legislația în vigoare.

(4) În privința identificării unui caz de discriminare directă este decisivă intenția de a pune în inferioritate o persoană, indiferent de forma pe care această intenție o îmbracă și indiferent de reușita sau nereușita ei.

Art. 2 Formele discriminării

(1) Formele discriminării reprezintă: discriminarea directă, discriminarea indirectă, discriminarea multiplă, hărțuirea, victimizarea și orice atingere adusă demnității persoanei, inclusiv acceptarea din partea unei persoane ca în cadrul unui grup cu care colaborează să existe vreo formă de discriminare din partea altora.

(2) Discriminarea directă intervine atunci când o persoană este tratată mai puțin favorabil decât o altă persoană care a fost, este sau ar putea fi într-o situație comparabilă, pe baza oricărui criteriu de discriminare prevăzut de legislația în vigoare. Un tratament diferențiat întemeiat pe unul din criteriile prevăzute de lege nu constituie o discriminare atunci când, având în vedere natura unei activități profesionale sau condițiile de exercitare a acesteia, respectiv specificul unei activități educaționale, caracteristica în cauză constituie o cerință profesională sau educațională esențială și determinantă, cu condiția ca obiectivul să fie legitim, iar cerința să fie proporțională. În mod special, în cazul activităților profesionale ale bisericilor și ale altor organizații publice sau private a căror etică este bazată pe religie sau convingeri, un tratament diferențiat bazat pe religia sau

convingerile unei persoane nu constituie o discriminare atunci când, prin natura acestor activități sau prin contextul în care sunt exercitate, religia sau convingerile constituie o cerință profesională esențială, legitimă și justificată. Acest tratament diferențiat trebuie exercitat cu respectarea dispozițiilor și principiilor constituționale, precum și a principiilor generale de drept european, și nu poate justifica o discriminare bazată pe un alt motiv.

Prezentul ghid nu impune ca o persoană care nu este nici competentă, nici capabilă și nici disponibilă să îndeplinească atribuțiile esențiale corespunzătoare postului, sau să urmeze cursuri de formare profesională, să fie recrutată, promovată sau menținută în funcție.

(3) Constituie discriminare indirectă actele și faptele întemeiate în mod aparent pe alte criterii decât cele prevăzute de lege, dar care produc efectele unei discriminări directe, cu excepția cazului în care această dispoziție, acest criteriu sau această practică este justificată obiectiv de un scop legitim, iar mijloacele de atingere a acestui scop sunt corespunzătoare și necesare.

(4) Discriminarea multiplă reprezintă o diferență nejustificată de tratament întemeiată pe două sau mai multe criterii prevăzute de lege.

(5) Orice comportament constând în a ordona cuiva să practice o discriminare împotriva unei sau unor persoane pe oricare dintre criteriile prevăzute de lege este de asemenea considerat discriminare.

(6) Prin hărțuire se înțelege, potrivit legislației române, situația în care se manifestă un comportament nedorit, legat de sexul persoanei, de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenența la o categorie defavorizată (discriminată sau persecutată în prezent sau în trecut), vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității persoanei în cauză și crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor. Acest mediu este creat, de regulă, printr-un comportament nedorit repetitiv.

(7) În cazul hărțuirii sexuale, acest efect este creat printr-un comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimat fizic, verbal sau nonverbal. În sensul Legii nr. 202 din 2002, republicată, privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, constituie discriminare bazată pe criteriul de sex orice comportament nedorit, definit drept hărțuire sau hărțuire sexuală, având ca scop sau efect: de a crea o atmosferă de intimidare, de ostilitate sau de descurajare pentru persoana afectată; de a influența negativ situația persoanei în ceea ce privește promovarea

profesională, remunerația sau veniturile de orice natură ori accesul la formarea și perfecționarea profesională, în cazul refuzului acesteia de a accepta un comportament nedorit, ce ține de viața sexuală.

(8) Prin hărțuire psihologică se înțelege orice comportament necorespunzător care are loc într-o perioadă, este repetitiv sau sistematic și implică un comportament fizic, limbaj oral sau scris, gesturi sau alte acte intenționate și care ar putea afecta personalitatea, demnitatea sau integritatea fizică ori psihologică a unei persoane.

(9) Constituie victimizare orice tratament advers, venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării. În acord cu dispozițiile legale, respingerea unui comportament de hărțuire și hărțuire sexuală de către o persoană sau supunerea unei persoane la un astfel de comportament nu poate fi folosită drept justificare pentru o decizie care să afecteze acea persoană.

(10) Acțiunea pozitivă se referă la programele care promovează oportunități egale și angajamentul de a aplica un efort de bună credință pentru eliminarea efectelor prezente ale unor discriminări trecute sau pentru prevenirea discriminării împotriva minorităților și a persoanelor cu dizabilități sau handicap și a altor grupuri vulnerabile. Potrivit legislației naționale, măsurile în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizând asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității de șanse a acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități, precum și măsurile pozitive ce vizează protecția grupurilor defavorizate nu constituie discriminare.

(11) Antisemitismul, se numără printre formele extreme ale discriminării. Având în vedere formarea în trecut a unor atitudini antisemite cu urmări deosebit de grave, care au culminat cu evenimentele regretabile din perioada holocaustului, prezentul ghid acordă o atenție deosebită atitudinilor ostile cu caracter antisemit, și consideră că nici o formă a antisemitismului nu are ce căuta în comunitatea academică.

Art. 3 - Garantarea libertății de exprimare, a dreptului la opinie și la informație

Prevederile prezentului ghid nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la liberă exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.

Art. 4 -Cadrul legal

(1) Egalitatea între cetățeni este garantată în primul rând de art. 4 alin. (2) din Constituția României: „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială”, precum și de art. 16 alin. (1) din Constituția României, care garantează egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. art. 29/Constituție, paragr.1-2)

(2) Cadrul legal al discriminării în context național este completat de Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare¹, care garantează respectarea demnității omului, drepturilor și libertăților cetățenilor și libera dezvoltare a personalității umane ca valori supreme. O.G. nr. 137/2000 sancționează orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.

(3) În domeniul nediscriminării, reprezintă documente legislative de referință și: Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, republicată; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 31/2002 privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii; Noul Cod Penal, adoptat prin Legea nr. 286 din 17 iulie 2009.

(4) Documentele de referință privind combaterea discriminării în învățământul superior sunt: Legea nr. 1/2011 a educației naționale, precum și actele normative emise referitoare la organizarea sistemului și a procesului de învățământ din țara noastră; Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, dreptul de proprietate intelectuală; Codul drepturilor și obligațiilor studentului, aprobat prin Ordinul

---

¹ Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare transpune în dreptul intern prevederile Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică și ale Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă.

Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 3666/30.03.2012; Codul studiilor universitare de doctorat, adoptat prin H.G. nr. 681/20011; Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor și protocoalele referitoare la dubla subordonare a facultăților de teologie.

Art. 5 - Declarații și angajamente

(1) În conformitate cu tradițiile și politicile sale de lungă durată, Universitatea Babeș-Bolyai apreciază studenții, angajații, candidații la admitere, solicitanții unor locuri de muncă sau persoanele care doresc să obțină acces la programele universitare în baza abilităților și calificărilor personale și profesionale ale acestora, având în vedere caracteristicile necesare pentru a urma un anumit program universitar sau pentru a ocupa un anumit post.

(2) În acord cu aceste principii și legile aplicabile, ghidul de față declară poziția universității împotriva discriminării și a hărțuirii, pe care le definește și interzice, precizând procesul de raportare a încălcării prevederilor ghidului de nediscriminare și interdicțiile ocazionate de exercitarea drepturilor în conformitate cu acesta.

(3) Universitatea Babeș-Bolyai condamnă ferm antisemitismul, înțeles ca percepția referitoare la evrei exprimată ca ură împotriva acestora, potrivit Legii nr. 157/2018 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea antisemitismului. În toate spațiile Universității Babeș-Bolyai sunt interzise manifestările verbale sau fizice motivate de ură împotriva evreilor, promovarea, în public, a ideilor, concepțiilor sau doctrinei antisemite, purtarea, distribuirea sau punerea la dispoziție a simbolurilor și/sau a materialelor antisemite.

Art. 6 - Domeniul de aplicare

(1) Universitatea Babeș-Bolyai se angajează să promoveze un mediu sigur, fără discriminare, inclusiv discriminare sexuală sau bazată pe gen, hărțuire, violență sexuală, urmărire, hărțuire sau alte abateri înrudite. Universitatea Babeș-Bolyai își recunoaște responsabilitatea de a crește gradul de conștientizare a unor astfel de abateri, de a preveni apariția acestora, de a sprijini victimele, de a trata în mod corect, dar ferm, presupușii autori, precum și de a investiga cu diligență abaterile raportate. În rezolvarea acestor probleme, toți membrii Universității Babeș-Bolyai trebuie să respecte și să fie atenți unul față de altul, într-o manieră concordantă cu valorile academice și comunitare adânc înrădăcinate.

(2) Acest document se aplică membrilor comunității Universității Babeș-Bolyai (studenți, masteranzi, doctoranzi, cadre didactice și cercetători, personal didactic auxiliar, personal

nededicativ) și interzice o gamă largă de comportamente axate pe sex și/sau gen care pot avea sau nu un caracter sexual, pe rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, opțiune politică, avere, apartenență la o categorie defavorizată, situație sau responsabilitate familială, apartenență ori activitate sindicală sau pe orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor recunoscute de lege, în special în ceea ce privește accesul la programele și activitățile educaționale oferite de Universitatea Babeș-Bolyai, ocuparea forței de muncă și relațiile personalului didactic auxiliar cu terții.

(3) Discriminarea sau hărțuirea de orice natură, a unui individ sau a unui grup (sexuală, bazată pe gen, psihologică etc.), bazate pe rasă, origine națională sau etnică, ascendență, vârstă, religie sau confesiune religioasă, dizabilități sau handicap, sex (între care sarcină sau maternitate, hărțuire sexuală, alte comportamente deviate incluzând urmărirea, acte de violență sexuală cum ar fi agresiunea sexuală, exploatarea sexuală sau coerciția), identitate de gen, orientare sexuală, stare civilă, statut parental, caracteristici ereditare atipice sau orice altă caracteristică sau categorie protejată de lege sunt fapte interzise de legislația națională și nu vor fi tolerate de către universitate. Orice persoană care are cunoștință despre săvârșirea unor asemenea fapte de către membrii comunității Universității Babeș-Bolyai poate adresa plângeri Comisiei de etică universitară.

(4) De asemenea, prezentul ghid se aplică și stagiatorilor, voluntarilor sau terților care au relații cu Universitatea Babeș-Bolyai, în ceea ce privește activitatea derulată în și/sau pentru Universitate, aceștia fiind obligați să respecte dispozițiile sale. În plus, săvârșirea de către aceștia a unor acte sau fapte de discriminare sau hărțuire în afara activității derulate în și/sau pentru Universitate poate atrage încetarea colaborării cu Universitatea Babeș-Bolyai.

(5) Discriminarea și hărțuirea compromit integritatea universității și interferează în mod incorect cu oportunitatea ca toate persoanele să participe pe deplin la mediul academic, de muncă și de viață al instituției. Universitatea Babeș-Bolyai recunoaște demnitatea umană și libertatea convingerilor (inclusiv cea religioasă) a fiecărui membru al comunității sale și consideră că fiecare membru are responsabilitatea de a promova respectul și demnitatea față de ceilalți, astfel încât toți angajații și studenții să poată să-și urmeze obiectivele educaționale și profesionale într-un mediu deschis, să participe la schimbul liber de idei și să beneficieze echitabil de oportunitățile

educaționale și profesionale asigurate de universitate. Potrivit Codului etic, profesionalismul este a o valoare etică centrală a Universității Babeș-Bolyai.

Art. 7 - Angajamentul privind oportunitățile egale de acces la educație

(1) Universitatea Babeș-Bolyai recunoaște și asigură accesul egal al tuturor cetățenilor la toate nivelurile și formele de învățământ superior, fără nicio formă de discriminare, în acord cu prevederile Legii nr. 1/2011 a educației naționale. Conform principiului nediscriminării, care guvernează activitatea studenților în cadrul comunității universitare, toți studenții beneficiază de egalitate de tratament din partea Universității Babeș-Bolyai, orice formă de hărțuire sau de discriminare față de student fiind interzisă.

(2) Nu constituie discriminare adoptarea măsurilor afirmative, în limitele prevăzute de lege, pentru realizarea efectivă a egalității de șanse și nici tratamentul diferențiat întemeiat pe o cerință profesională sau educațională esențială și determinantă, în sensul art. 2 alin. (2) din prezentul ghid, în acord cu dispozițiile naționale și europene.

(3) În particular, în acord cu dispozițiile Codului drepturilor și obligațiilor studentului², Universitatea Babeș-Bolyai garantează dreptul studenților de a studia în limba maternă sau într-o limbă de circulație internațională, dacă există această posibilitate în cadrul Universității, în limita locurilor atribuite pentru acest tip de program de studii; dreptul la o evaluare obiectivă și nediscriminatorie a competențelor dobândite după parcurgerea unui curs, cu respectarea programei, și dreptul de a cunoaște baremul după care a fost evaluat, respectiv dreptul la examinarea printr-o metodă alternativă atunci când persoana examinată suferă de o dizabilitate temporară sau permanentă, certificată medical, care face imposibilă prezentarea cunoștințelor învățate în maniera prestabilită de către titularul de curs, astfel încât metoda alternativă indicată să nu limiteze atingerea standardelor examinării.

În vederea evaluării obiective și nediscriminatorii a studenților, cadrul didactic trebuie să formuleze o declarație de abținere în cazul în care ar urma să examineze o persoană care îi este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea ori cu care are o relație de afecțiune sau o relație

² Codul drepturilor și obligațiilor studentului a fost adoptat prin Ordinul Ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 3666 din 30 martie 2012.

contractuală, cu excepția relațiilor contractuale de cercetare academică, de natură să creeze o impresie de favoritism în rândul celorlalți studenți³.

Art. 8 - Angajamentul față de diversitate și oportunități egale de angajare

(1) Universitatea Babeș-Bolyai respectă legile și reglementările menite să asigure acțiuni pozitive și oportunități egale de angajare tuturor angajaților și solicitanților de locuri de muncă. Deciziile privind selecția și promovarea sau orice alte criterii de angajare sunt luate fără a ține seama de: rasă, origine națională sau etnică, ascendență, vârstă, religie sau confesiune religioasă, dizabilități sau handicap, sex, identitate de gen (inclusiv trans-sexuală), orientare sexuală, stare civilă, statut parental, caracteristici ereditare atipice sau orice altă caracteristică sau categorie protejată de lege. Prezenta dispoziție nu aduce atingere prevederilor art. 2 alin. (2) din prezentul ghid, în acord cu dispozițiile naționale și europene.

(2) Universitatea Babeș-Bolyai consideră că diversitatea forței sale de muncă ar trebui să reflecte diversitatea demografică a statului și a studenților pe care îi deservește. Universitatea Babeș-Bolyai depune eforturi pentru a cultiva o cultură a incluziunii – una în care indivizi provenind din medii diferite și având convingeri diverse pot crea un mediu bazat pe respect reciproc, învățând unii de la alții și devenind mai bine pregătiți să participe la o piață de idei din ce în ce mai globalizată.

(3) Conform Cartei UBB, competitivitatea este principiul care guvernează accesarea în comunitatea universitară a Universității Babeș-Bolyai prin ocuparea posturilor didactice, didactice auxiliare, de cercetare sau tehnico-administrative. Ocuparea posturilor în UBB se face prin luarea în considerare a strategiei de resurse umane și a sustenabilității financiare a postului.⁴

(4) Este interzis ca din orice comisie de concurs sau de evaluare din cadrul Universității să facă parte o persoană care este soț/soție, rudă până la gradul al III-lea ori cu care are o relație de afecțiune sau o relație contractuală, cu excepția relațiilor contractuale de cercetare academică, cu unul dintre candidați⁵. De asemenea, toate procedurile de selecție, alegere sau numire a

³ Art. 17 din Codul de etică și de deontologie profesională al Universității Babeș-Bolyai, adoptat prin Hotărârea nr. 632/09.12.2013 a Senatului UBB.

⁴ Art. 20 din Carta Universității Babeș-Bolyai.

⁵ Art. 18 din Codul etic aplicabil la nivelul Universității Babeș-Bolyai.

personalului care asumă responsabilități de ordin administrativ trebuie să se desfășoare în mod corect, fiind interzise primirea, acceptarea, cererea, darea sau oferirea de bani, bunuri sau orice alte foloase ori favoruri în schimbul sprijinirii ocupării unei poziții administrative.⁶ La organizarea concursurilor pentru ocuparea posturilor, personalul didactic auxiliar de conducere nu va favoriza sau defavoriza accesul în funcții pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme.⁷

(5) În acest context, prezentul ghid urmărește să asigure crearea unui cadru în care sunt luați în considerare doar factori relevanți și se aplică standarde de conduită și performanță echitabile și coerente. În condițiile în care profesionalismul este o valoare etică centrală a Universității Babeș-Bolyai, o diferență de tratament fondată pe o caracteristică protejată nu constituie discriminare în cazul în care o anumită caracteristică reprezintă o exigență profesională veritabilă și determinantă pentru desfășurarea unei activități, cu condiția să urmărească un obiectiv legitim, iar exigența să fie proporțională cu obiectivul urmărit.

1.5. Angajament de garantare a libertății academice

Art. 9 - Libertatea academică

(1) Universitatea Babeș-Bolyai se angajează să respecte principiile libertății academice și consideră că discuțiile și dezbaterile intense, accesul la informații, dreptul la informare și libertatea de exprimare, exercitate în limitele legii, fac parte integrantă din comunitatea universității.

O situație particulară implică sălile de curs și laboratoarele, întrucât libertatea academică protejează exprimarea ideilor în cadrul educațional-instructiv, chiar dacă acestea sau expresia lor pot fi percepute ca ofensatoare, în măsura în care există o strânsă legătură între conduita sau afirmațiile care ar putea face obiectul unei plângeri și materia predată. Procesul educațional se bazează pe schimbul liber de idei și acest ghid nu trebuie interpretat astfel încât să limiteze dreptul la liberă exprimare.

---

⁶ Art. 23 din Codul etic aplicabil la nivelul Universității Babeș-Bolyai.

⁷ Art. 18 din Codul de conduită profesională al personalului didactic auxiliar din cadrul Universității Babeș-Bolyai.

(2) Conform Codului etic al Universității Babeș-Bolyai, nu se înscriu în cadrul libertății academice și nu își găsesc locul în spațiul universitar: a) propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul sau în legătură cu acțiuni ale Universității sau utilizând infrastructura acesteia; b) prozelitismul religios; c) promovarea unor doctrine sau idei cu caracter extremist, antisemit, misogin, rasist sau xenofob; d) defăimarea universității de către membrii comunității universitare; e) atacurile personale sau afirmațiile defăimătoare la adresa altor membri ai comunității universitare.

1.6. Cadrul de reglementare al universității babeș-bolyai privind nediscriminarea

Art. 10 - Valori fundamentale la nivelul Universității Babeș-Bolyai

(1) Carta Universitară reprezintă un document fundamental al Universității Babeș-Bolyai, care conține cele mai importante prevederi despre modul de funcționare a acesteia, precum și despre structura sa. Aceasta conține printre altele, obiectivele, misiunea, principiile și valorile care caracterizează activitatea acesteia.

Universitatea Babeș-Bolyai⁸ este atașată tradiției gândirii libere, libertății academice, recunoașterii drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, pluralismului politic, valorilor democratice, eticii, transparenței deciziilor și activității sale, precum și principiilor supremației legii, reprezentativității și proporționalității. Comunitatea universitară este deschisă, fără nici o discriminare, cetățenilor români și străini care dețin abilitări corespunzătoare. Membrii comunității universitare se bucură de libertatea de conștiință și de exprimare, exercitându-și funcțiunile fără discriminare sau represiune.

Carta Universitară instituie, odată cu principiul libertății de exprimare și principiul interacțiunii libere, ascultarea reciprocă a punctelor de vedere și dialogul argumentativ care conduce la progresul cunoașterii.

(2) Universitatea Babeș-Bolyai se întemeiază pe următoarele principii și valori relevante pentru domeniul de aplicare a prezentului ghid: a) promovarea principiului independenței față de ideologii, religii, doctrine și partide politice; b) principiul multiculturalismului și multilingvismului; c) respectul pentru diversitate și cooperarea interculturală; d) principiul recunoscut al organizării învățământului confesional potrivit cerințelor specifice fiecărui cult; e)

⁸ Art. 12 din Carta Universității Babeș-Bolyai.

accesul egal la educație al cetățenilor români și străini, fără nicio discriminare; f) dezvoltarea și practicarea valorilor naționale, europene și universale, a diversității și alterității, această vocație etică a Universității fiind reflectată de Codul etic; g) principiul nediscriminării, în baza căruia toți studenții și angajații beneficiază de egalitate de tratament din partea universității, ce interzice orice discriminare directă sau indirectă față de studenți sau angajați; h) principiul dreptului la o evaluare corectă a studentului; i) principiul respectării dreptului la opinie al studentului ca beneficiar direct al sistemului de învățământ; j) principiul legat de înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale.⁹

(3) De asemenea, în acord cu prevederile Cartei sale¹⁰, Universitatea Babeș-Bolyai „promovează, în condiții de egalitate, predarea în limbile română, maghiară, germană și în alte limbi de circulație internațională, precum și interacțiunea culturilor respective. În activitățile de predare, cercetare, publicare, precum și în comunicarea intra- și inter-universitară, se pot folosi în mod liber limbile română, maghiară, germană și de circulație internațională, cu excepția documentelor oficiale. Specializările în care instruirea se face în limbile minorităților naționale și în alte limbi de circulație internațională se aprobă de către Senat.”

(4) În Universitatea Babeș-Bolyai Statutul Studentului consacră principiul libertății de exprimare, în baza căruia studenții au dreptul să își exprime liber opiniile academice în cadrul universității în care studiază (art. 3 lit. d) și dreptul de expresie și conștiință a studenților (art. 8 alin. 12). Drepturile prevăzute de Statut le sunt recunoscute tuturor studenților (studenți de la nivel de licență, masterat și studenți – doctoranzi, indiferent de forma de învățământ), fără discriminare pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală sau alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege.¹¹

(5) Codul de Etică detaliază modul de derulare a relațiilor etice în mediul profesional ce implică membrii comunității universitare (studenți, masteranzi, doctoranzi, cadre didactice și cercetători, personal didactic auxiliar, personal nedidactic).¹²

⁹ Art. 32 din Codul de etică aplicabil la nivelul Universității Babeș-Bolyai.

¹⁰ Art. 15 din Carta Universității Babeș-Bolyai.

¹¹ Art. 4, alin. 1 din Statutul Studenților aplicabil la nivel Universității Babeș-Bolyai.

¹² Art. 1 din Codul de etică aplicabil la nivelul Universității Babeș-Bolyai

În acord cu principiile și valorile promovate, potrivit Codului de Etică al Universității Babeș-Bolyai, „discriminarea sau tratarea inegală a membrilor comunității universitare, bazată explicit ori implicit pe criteriile extraprofesionale precum rasa, sexul, etnia, religia, apartenența la grupuri minoritare, convingerile politice, orientările și preferințele personale etc.” sunt interzise și reprezintă încălcări ale obligațiilor privind dreptatea și echitatea. De asemenea, criteriile extraprofesionale nu pot fi folosite în comunitatea universitară pentru a provoca discriminări inverse.¹³

(6) Codul de Etică al Universității Babeș-Bolyai interzice următoarele comportamente contrare principiului colegialității, care implică respect și curtoazie datorate fiecărui membru al comunității universitare, precum și respectarea mutuală a diferențelor de ordin lingvistic, religios, social, înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale:¹⁴

- a) discriminarea, hărțuirea, folosirea violenței fizice sau psihice, limbajul ofensator ori abuzul de autoritate la adresa unui membru al comunității universitare (student, cadru didactic sau de cercetare, membru al conducerii Universității, membru al personalului administrativ);
- b) promovarea sau tolerarea unor asemenea comportamente de către conducerile facultăților, departamentelor sau compartimentelor administrative;
- c) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg.

(7) În mod distinct, Codul de conduită profesională al personalului didactic auxiliar din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca stabilește ca principii de conduită profesională a acestuia:

- a) asigurarea egalității de tratament al terților, personalul didactic auxiliar având obligația de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;

---

¹³ Art. 39 din Codul de etică aplicabil la nivelul Universității Babeș-Bolyai.

¹⁴ Art. 32–33 din Codul de etică aplicabil la nivelul Universității Babeș-Bolyai.

b) imparțialitatea și nediscriminarea, personalul didactic auxiliar fiind obligat să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției.¹⁵

Personalul didactic auxiliar trebuie să adopte în relațiile cu terții o atitudine imparțială, respectând principiul egalității de drepturi prin promovarea tratamentului nediferențiat și prin eliminarea oricărei forme de discriminare.¹⁶

(8) Orice membru al comunității universitare a Universității Babeș-Bolyai trebuie să respecte, în conduita sa, valorile, principiile și drepturile enunțate, asigurând respectarea și deplina punere a lor în aplicare. Orice asemenea membru al comunității universitare trebuie să se abțină, în conduita sa, de la săvârșirea, promovarea sau tolerarea unor acte sau fapte contrare valorilor, principiilor și drepturilor enunțate, care ar constitui acte sau fapte de discriminare conform legii și prezentului Ghid.

PARTEA II. - COORDONATELE APLICATIVE

Art. 11 - Măsuri și acțiuni adoptate la nivelul Universității Babeș-Bolyai

La nivelul Universității Babeș-Bolyai eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizează prin:

- a) prevenirea oricăror fapte de discriminare, prin instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor acțiuni afirmative, în vederea protecției persoanelor defavorizate care nu se bucură de egalitatea șanselor;
- b) mediere prin soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor apărute în urma săvârșirii unor acte sau fapte de discriminare;
- c) sancționarea comportamentului discriminatoriu, ca urmare a plângerilor formulate către Comisia de etică universitară;
- d) sprijin și asistență în caz de hărțuire și discriminare.

¹⁵ Art. 8 lit. b și d din Codul de conduită profesională al personalului didactic auxiliar din cadrul Universității Babeș-Bolyai.

¹⁶ Art. 16 din Codul de conduită profesională al personalului didactic auxiliar din cadrul Universității Babeș-Bolyai.

2.1. Prevenirea faptelor de discriminare prin instituirea unor măsuri pozitive în vederea protecției persoanelor defavorizate

Art. 12 - Măsuri privind prevenirea faptelor de discriminare

(1) Prevenirea faptelor de discriminare presupune, în primul rând, conștientizarea existenței discriminării și a formelor pe care aceasta le poate lua. În acest scop, la nivelul Universității Babeș-Bolyai pot fi utilizate următoarele mijloace, fără ca enumerarea să fie exhaustivă:¹⁷

- a) informarea cu privire la istoria și situația actuală a grupurilor minoritare;
- b) implicarea în activități de voluntariat organizate de organizații non-guvernamentale care promovează drepturile minorităților, ale persoanelor sau categoriilor defavorizate și combaterea discriminării, indiferent de criteriul pe care se întemeiază;
- c) introducerea unor cursuri pe această tematică în cadrul disciplinelor care adresează metodologia și etica în cercetare;
- d) organizarea unor seminarii, workshop-uri pe tema discriminării;
- e) dezvoltarea și implementarea de politici menite să asigure egalitatea de șanse și de tratament în cadrul Universității Babeș-Bolyai;
- f) promovarea prevederilor legate de egalitatea de șanse și combaterea discriminării în rândul comunității academice, cu accent pe prevenirea și medierea comportamentelor discriminatorii, respectiv pe instrumentele de sesizare pe care aceștia le au la dispoziție;
- g) contribuirea prin dialog cu ceilalți membri ai comunității universitare la formarea conduitelor nediscriminatorii;
- h) încheierea de parteneriate strategice cu instituții sau organizații care activează în domeniul egalității de șanse și nediscriminării, inclusiv cu organizații sindicale ale

¹⁷ Cum se poate lua atitudine împotriva discriminării din mediul universitar?

<https://www.romaniacurata.ro/publicatii/ghid-pentru-promovarea-egalitatii-si-combaterea-discriminarii-in-universitati/>

cadrelor didactice și ale organizațiilor studențești, pentru promovarea unui mediu mai tolerant;¹⁸

- i) includerea unor cursuri care să promoveze toleranța și diversitatea;
- j) dezvoltarea infrastructurii și a resurselor de învățare pentru studenții cu dizabilități, ținând cont de nevoile specifice ale acestora;
- k) îmbunătățirea clarității prevederilor interne ale Universității Babeș-Bolyai legate de sesizarea și soluționarea cazurilor de discriminare.

(2) În rândul politicilor afirmative adoptate la nivelul Universității Babeș-Bolyai se numără acțiunile de sprijinire a incluziunii sociale a romilor și a altor persoane din grupurile vulnerabile prin alocare de locuri bugetate, acordare de burse sociale și de locuri speciale în cămine.

(3) De asemenea, Universitatea Babeș-Bolyai poate defini și adopta strategii și planuri operaționale periodice pentru susținerea și protejarea membrilor comunității academice care fac parte din grupuri vulnerabile.

2.2. Mediere prin soluționarea pe cale amiabilă a conflictelor apărute în urma săvârșirii unor acte sau fapte de discriminare

Art. 13 - Plângeri și soluții informale

(1) Un reclamant poate opta pentru o soluționare formală sau informală a plângerii formulate. Un proces informal se concentrează pe stoparea discriminării, hărțuirii sau a altor comportamente, fără a urmări derularea unei investigații formale.

(2) Există diferite metode disponibile pentru a încerca o rezolvare informală, acestea trebuind adaptate circumstanțelor particulare. Metodele pot include, dar nu se limitează la: consilierea reclamantului cu privire la modul de abordare directă a unei situații; asistarea reclamantului și a departamentului în rezolvarea unei probleme reale sau percepute, cum ar fi prin medierea¹⁹ unei rezoluții în cadrul departamentului sau prin contribuirea la modificarea unei situații în care a

¹⁸http://sar.org.ro/wp-content/uploads/2016/03/Policy-brief-73-cum-abordam-problema-discriminarii-in-mediul-universitar_v.-website.pdf

¹⁹ Medierea nu va fi niciodată utilizată pentru a aborda sau a rezolva plângeri sau cazuri de agresiune sexuală sau alte violențe bazate pe sex, iar cei care au suferit acte de hărțuire sexuală nu vor fi obligați să se confrunte cu autorii faptelor respective.

avut loc comportamentul ofensator; organizarea unei întâlniri cu presupusul autor pentru a discuta despre liniile de conduită impuse de ghidul de nediscriminare.

(3) Apelarea la o soluționare informală nu este o condiție prealabilă pentru inițierea procesului de rezoluție formală.

(4) În cazul unei plângeri informale, în mod normal persoana învinuită nu va fi informată cu privire la acțiunea sau identitatea reclamantului fără consimțământul acestuia din urmă, cu excepția cazurilor în care circumstanțele impun acest lucru. În cazurile în care acuzațiile sunt soluționate în mod informal, împotriva pretinsului autor al actului de discriminare nu se vor lua măsuri disciplinare, iar acuzațiile nu vor fi înregistrate în dosarul personal al persoanei acuzate de discriminare sau în dosarul disciplinar al studentului.

Art. 14 - Medierea

(1) Părțile pot să recurgă la mediere, ca modalitate de soluționare a conflictelor pe cale amiabilă, cu ajutorul unei terțe persoane, în condiții de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate. Medierea este eficientă în condițiile în care se bazează pe încrederea pe care părțile o acordă mediatorului, ca persoană aptă să faciliteze negocierile dintre ele și să le sprijine pentru soluționarea conflictului, prin obținerea unei soluții acceptate de ambele părți, eficiente și durabile.

(2) Medierea se poate realiza prin recurgerea la o terță persoană specializată în calitate de mediator sau la o persoană calificată din cadrul Universității. Părțile au dreptul să își aleagă în mod liber mediatorul sau mai mulți mediatori, iar medierea trebuie să se realizeze cu respectarea libertății, demnității și a vieții private a părților. Mediatorul trebuie să încerce să apropie pozițiile divergente ale părților în mod nepărtinitor și să asigure un permanent echilibru între acestea. Mediatorul nu poate impune părților o soluție cu privire la conflictul supus medierii și este obligat să păstreze confidențialitatea informațiilor de care ia cunoștință în cursul acestei activități.

(3) Răspunderea pentru medierea și aplanarea eventualelor conflicte apărute între membrii personalului didactic auxiliar și pentru menținerea unui climat propice lucrului în echipă revine personalului didactic auxiliar de conducere.

2.3. PROCEDURA DE RAPORTARE A ACTELOR SAU FAPTELOR DE DISCRIMINARE ȘI DE SANȚIONARE A COMPORTAMENTELOR DISCRIMINATORII SAU DE HĂRȚUIRE.

Art. 15 - Dreptul de sesizare

(1) Orice membru al comunității universitare are dreptul să-și exprime preocupările sau să facă o plângere privind discriminarea, fără teama de represalii. Orice membru al comunității universitare care are cunoștință despre un act de discriminare sau de hărțuire este încurajat să-l raporteze imediat. O persoană nu trebuie să fie ținta directă a discriminării sau a hărțuirii pentru a o raporta.

(2) Dacă personalului didactic sau social-administrativ îi sunt înaintate sau aduse la cunoștință plângeri referitoare la discriminare sau hărțuire trebuie să le analizeze imediat. Orice persoană care consideră că a fost victima unui asemenea act sau fapt are dreptul și este încurajat/ă să raporteze incidentul persoanei responsabile cu soluționarea – formală sau informală – a sesizării.

(3) O plângere împotriva unui student, care decurge din conduita studentului, trebuie raportată la biroul de conducere al Consiliului Studenților din Universitatea Babeș-Bolyai (CSUBB)/decanul de an/decanat și la Comisia de etică.

(4) Deoarece conduita implicată de acest ghid poate include o gamă largă de norme comportamentale, modul în care un caz dat este cel mai bine soluționat poate varia, deoarece există o serie de opțiuni disponibile pentru cei care consideră că au fost supuși unui astfel de comportament. Aceste opțiuni depind de o serie de factori, inclusiv gravitatea faptei, ponderea dovezilor prezentate, gradul de confidențialitate vizat și rezultatul urmărit de către reclamant.

Art. 16 - Aspecte comune procedurilor de raportare a actelor sau faptelor de discriminare sau hărțuire

(1) Un proces formal de soluționare a unei reclamații implică o investigație. În funcție de circumstanțe, se poate apela atât la procese informale, cât și formale de rezoluție. Indiferent dacă este inițiată printr-un proces de soluționare informală sau formală, plângerea trebuie depusă cu promptitudine. Apelarea la o soluție informală nu va prelungi termenul pentru inițierea unei plângeri oficiale. În unele cazuri, un reclamant poate alege să nu ia nicio măsură sau să amâne acțiunile până la o dată ulterioară pentru a-și menține anonimatul.

(2) În raportarea cazurilor de discriminare sau hărțuire, Universitatea Babeș-Bolyai va lua măsurile legale pentru a asigura protejarea membrilor comunității universitare și confidențialitatea informațiilor și derularea investigațiilor aferente plângerilor formulate.

(3) Universitatea Babeș-Bolyai, prin persoanele abilitate, se angajează să răspundă prompt, corect și sensibil, cu atenție, la orice rapoarte și plângeri de discriminare sau hărțuire. La finalizarea procesului, Universitatea Babeș-Bolyai va lua măsurile corective adecvate, în concordanță cu rezultatele investigației, pentru a preveni comportamentul recurent și pentru a corecta efectele acestuia asupra reclamantului și/sau a celorlalți membri ai comunității.

Art. 17 - Aspecte comune referitoare la dovedirea cazurilor de discriminare sau de hărțuire

Persoana interesată (victimă a discriminării sau simplu reclamant) va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei forme de discriminare, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața persoanelor abilitate cu soluționarea, în orice mod, a plângerilor formale sau informale referitoare la discriminare se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale și prevederile legale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.

Art. 18 - Interzicerea represaliilor

(1) În acest context, victimizarea reprezintă orice act de intimidare împotriva persoanelor care, cu bună credință, își exercită dreptul de a depune o plângere.

(2) Universitatea Babeș-Bolyai interzice represaliile împotriva persoanelor care, cu bună credință, își exercită dreptul de a depune o plângere de discriminare sau de hărțuire, așa cum este definită în acest ghid, de a participa la o investigație de discriminare sau de hărțuire ori de a protesta împotriva unei pretinse discriminări, hărțuiri sau represalii.

(3) Victimizarea sau represaliile constituie o faptă distinctă de discriminare și vor fi analizate independent față de fondul plângerii care le-a ocazionat.

Art. 19 - Interzicerea folosirii de false acuzații și protecția pretinsului autor al actului de discriminare sau hărțuire

(1) Denaturarea conștiință, într-o măsură semnificativă, a faptei reclamate poate atrage aplicarea unor măsuri disciplinare reclamantului. Depunerea unei plângeri care nu conduce la constatarea unui comportament prohibit nu este în sine o probă a intenției de a depune o plângere falsă.

(2) În cazul în care acuzațiile nu sunt dovedite, vor fi luate măsuri rezonabile pentru a restabili reputația pretinsului autor al actului de discriminare sau de hărțuire, dacă acesta a fost afectat de procedură.

2.3.1. Sesizarea Comisiei de etică universitară

Art. 20 - Primirea sesizării

(1) Orice persoană, din universitate sau din afara universității, poate sesiza Comisia de etică universitară despre abateri săvârșite de membri ai comunității universitare de la Codul de etică și deontologie universitară al Universității Babeș-Bolyai, respectiv de la prevederile Legii nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare, privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, inclusiv acte sau fapte care, în sensul prezentului Ghid, ale legislației naționale sau reglementărilor europene, constituie acte sau fapte de discriminare.

(2) Fapta care se presupune a constitui un act sau un fapt de discriminare va fi sesizată în scris, la Registratura UBB. Sesizările se depun în plic închis cu mențiunea „În atenția Comisiei de etică”. În momentul depunerii, personalul Registraturii nu va consemna numele depunătorului, ci va aloca doar numărul de înregistrare, consemnând natura înregistrării: ”Sesizare comisie de Etică”.

(3) Sesizarea scrisă va conține: a) datele de identificare ale persoanei care sesizează Comisia (inclusiv date de contact); b) descrierea faptei considerată a reprezenta un act sau un fapt de discriminare; c) datele de identificare ale persoanei împotriva căreia se depune sesizarea și orice alte informații în vederea soluționării sesizării.

În mod excepțional, în cazul actelor sau faptelor de discriminare sau hărțuire vor fi luate în considerare sesizările anonime.

(4) În urma unei sesizări, comisia de etică universitară demarează procedurile stabilite de Codul de etică și deontologie universitară, respectiv de Legea nr. 206/2004, cu modificările și

completările ulterioare. Comisia răspunde autorului sesizării în termen de 30 de zile de la primirea sesizării dacă solicitarea are teme și se demarează procedura, respectiv dacă solicitarea nu are teme și nu se demarează procedura, urmând să îi comunice acestuia rezultatul deliberărilor după data încheierii lor, cu excepția situației în care sesizarea este anonimă.

Art. 21 - Autosesizarea

(1) Comisia se poate autosesiza cu analiza unor fapte, situații sau documente emise la diferite niveluri susceptibile de a încălca regulile și principiile referitoare la egalitatea de șanse și tratament, care reprezintă, cel puțin în aparență, un act sau fapt de discriminare sau hărțuire.

Uneori, această aparență este rezultatul unor informații confuze și denaturate, Comisia având obligația de a filtra aceste informații și a supune analizei fondul acestor abateri doar acele situații pentru care există indicii clare de săvârșire a unor abateri.

(2) Pentru crearea unor premise de legalitate și conformitate, autosesizarea va lua formă scrisă, asumată de preferință de către toți membrii Comisiei.

Art. 22 - Notificarea părții

(1) Subiectului sesizării i se aduce la cunoștință conținutul sesizării și este invitat să își susțină apărările în fața Comisiei de etică. În vederea soluționării sesizării, persoana reclamată poate fi audiată de către Comisia de etică sau poate fi invitată să își formuleze punctul de vedere în scris.

(2) Convocarea persoanei reclamate se va face cu minimum 5 zile lucrătoare înaintea datei audierii. Persoana va fi înștiințată în scris despre consecințele legale ale neprezentării la audierile programate.

Art. 23 - Analiza cazului

(1) Comisia se întrunește termen maxim de 30 de zile de la data primirii sesizării. Întâlnirile vor fi inițiate de președintele de comisie, prezența tuturor membrilor fiind obligatorie.

(2) Ședințele sunt conduse de președintele comisiei de etică. Discuțiile din timpul audierilor vor fi colegiale și confidențiale, dezbaterile fiind consemnate în procese-verbale de ședință.

(3) În situațiile în care este necesar, Comisia poate să citeze pentru audiere, la cererea părților sau din oficiu, orice persoană ce deține informații necesare soluționării cauzei. Identitatea persoanelor va fi păstrată confidențială.

(4) Audierile și deliberările au loc în ședință secretă. Membrii comisiei și orice altă persoană care are acces la documente și la situația de fapt au obligația să păstreze confidențialitatea audierilor, deliberărilor și conținutului documentelor.

Art. 24 - Stabilirea rezoluției

(1) Propunerile de soluții vor fi supuse votului majoritar al comisiilor, conform legii. Votul poate fi secret, iar rezultatul se consemnează într-un raport care se înaintează organismului competent să dispună sancțiunea.

(2) În cazul în care comisia consideră că natura problemei permite concilierea între părți pe cale amiabilă, și abaterea de la normele eticii universitare este minoră, această soluție va fi propusă părților; în cazul în care împăcarea are loc, comisia va lua act de acest lucru, iar conflictul între părți se stinge.

(3) Dacă este necesar, Comisia poate face apel la experți sau grupuri de experți care să se implice în analiza și soluționarea plângerilor

(4) În urma investigației și deliberărilor, comisia elaborează un răspuns sau un raport cu propuneri privind măsurile ce se impun a fi luate, pe care îl înaintează Rectorului. Rectorul dispune adoptarea sancțiunii față de persoana implicată.

(5) Persoana care a formulat sesizarea, precum și cea împotriva căreia a fost depusă sesizarea, vor fi înștiințate în scris cu privire la concluziile la care a ajuns Comisia de etică în urma cercetării și deliberării, cu excepția situației în care sesizarea este anonimă.

(6) Hotărârile Comisiei de etică cu privire la soluționarea sesizărilor de abateri de la Codul de etică se vor adopta cu majoritatea simplă a voturilor membrilor comisiei și sunt avizate de consilierul juridic al Universității.

Art. 25 - Sancțiunea aplicabilă

(1) Încălcarea obligațiilor privind colegialitatea, dreptatea și echitatea din Codul etic aplicabil la Universitatea Babeș-Bolyai atrage răspunderea disciplinară în condițiile Legii nr. 1/2011, Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, dreptul de proprietate intelectuală, Codului Muncii și reglementărilor interne ale Universității, supravegherea respectării acestor obligații fiind de competența Comisiei de etică a Universității

Babeș-Bolyai. Regimul sancționator pentru încălcarea normelor cuprinse în prezentul ghid este cel cuprins în Legea educației naționale și în Codul de etică și deontologie profesională al UBB.

(2) Procedura de sancționare a persoanelor care se fac vinovate de acte sau fapte de discriminare sau hărțuire este și rămâne exclusiv cea prevăzută de Legea educației naționale și Codul de etică și deontologie profesională al UBB.

(3) Sancțiunile care pot fi propuse de către Comisia de etică universitară personalului didactic și de cercetare și personalului didactic și de cercetare auxiliar sunt următoarele:

a) avertisment scris;

b) diminuarea salariului de bază, cumulat, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control;

c) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de doctorat, de master sau de licență;

d) destituirea din funcția de conducere din învățământ;

e) desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

(4) Sancțiunile care pot fi propuse de către Comisia de etică universitară în cazul studenților, masteranzilor și studenților-doctoranzi sunt următoarele:

a) avertisment scris;

b) suspendare bursei pe o perioadă determinată;

c) pierderea dreptului de a fi cazat în căminele universității pe o perioadă de la un semestru până la un an, sau definitiv pe durata studiilor;

d) retragerea definitivă a dreptului de a fi cazat în căminele Universității;

e) exmatricularea;

f) alte sancțiuni prevăzute de Codul de etică și deontologie universitară.

(5) Pentru personalul administrativ pot fi propuse următoarele sancțiuni:

a) avertismentul scris;

b) retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o durată ce nu poate depăși 60 de zile;

c) reducerea salariului de bază pe o durată de 1-3 luni cu 5-10%;

d) reducerea salariului de bază și/sau, după caz, și a indemnizației de conducere pe o perioadă de 1-3 luni cu 5-10%;

e) desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă;

(6) În cazul în care, prin statute profesionale aprobate prin lege specială, se stabilește un alt regim sancționator, va fi aplicat acesta. (7) Sancțiunile propuse de Comisie trebuie să fie proporționale cu fapta comisă. Sancțiunea se aplică de organul competent, potrivit legii.

(8) În cazul în care, pe parcursul analizei faptei presupuse a reprezenta un act sau fapt de discriminare sau de hărțuire un membru al Comisiei de etică se află în conflict de interese, acesta se va retrage de la evaluarea faptei sesizate și se va abține de la vot.

Art. 26 - Exercițarea căilor de atac.

Persoanele nemulțumite de hotărârile Comisiei de atac pot exercita căile de atac, administrative sau judiciare, prevăzute de lege.

Art. 27 - Reguli referitoare la confidențialitate

(1) Pentru a încuraja membrii comunității să își exprime preocupările și să depună plângeri, confidențialitatea tuturor părților va fi protejată în cea mai mare măsură posibilă. În toate cazurile, aspectele legate de confidențialitate trebuie să fie puse în balanță cu facilitarea demersului Universității Babeș-Bolyai de a investiga și de a lua măsurile corespunzătoare, rezultate în urma reclamațiilor.

(2) Universitatea Babeș-Bolyai va trata toate părțile cu aceeași grijă, respect și demnitate și va depune toate eforturile pentru a păstra confidențialitatea părților implicate, limitând divulgarea obiectului plângerilor numai la cei care trebuie să cunoască faptele și, respectiv, părților implicate. Cerințele de raportare și dezvăluire impuse de lege pot conduce la limitări ale politicii de confidențialitate, reglementate de către Regulamentul European privind protecția datelor (GDPR).

(3) Pe parcursul desfășurării analizei sesizării unei fapte de abatere de la Codul de etică nu se va permite accesul terților la dosar, cu excepția organelor de stat abilitate să cerceteze fapta

respectivă. Accesul terților la un dosar aflat la Comisia de etică este interzis și după finalizarea evaluării faptei cu excepția membrilor organismului de contestații, membrilor Consiliului de etică din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, organelor de stat abilitate, atunci când fapta face subiectul unei investigații oficiale și cu respectarea confidențialității datelor.

(4) Universitatea Babeș-Bolyai recunoaște că reclamațiile studenților și colegilor privind comportamentul discriminatoriu, hărțuirea sau violența sexuală pot fi divulgate mai confortabil unor angajați ai Universității Babeș-Bolyai pe care studenții și colegii în cauză îi cunosc bine, cum ar fi un cadru didactic, un supraveghetor sau un consilier. Acești angajați vor proteja și respecta confidențialitatea reclamanților în cea mai mare măsură posibilă și vor divulga informații doar în baza nevoii de cunoaștere.

(5) Dacă un reclamant refuză să coopereze în derularea unei anchete sau solicită ca identitatea sa să nu fie dezvăluită persoanei față de care a formulat plângerea sau martorilor, investigația va fi efectuată pe cât posibil în baza informațiilor furnizate, dar capacitatea de răspuns la obiectul reclamației poate fi limitată.

(6) Universitatea Babeș-Bolyai se așteaptă ca toate părțile, presupusele victime, martorii, reclamanții, presupușii autori ai faptelor de discriminare și consilierii părților implicate într-o investigație să respecte confidențialitatea investigației. Nerespectarea confidențialității poate fi sancționată conform legii.

2.3.2. Sesizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

Art. 28 - Modul de sesizare a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

(1) Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării. Persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei de discriminare sau hărțuire sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei și să solicite înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.

(2) Petiția se adresează Consiliului la adresa de e-mail: support@cncd.org.ro sau prin poștă la adresa: Piața Valter Mărcăineanu nr 1-3, sector 1, 010155, București. Petiția trebuie să conțină următoarele date obligatorii: numele și prenumele persoanei care formulează sesizarea; adresa și numărul de telefon al persoanei care formulează sesizarea, pentru informații suplimentare,

necesare soluționării cazului și comunicării răspunsului la sesizare; conținutul plângerii, cuprinzând în detaliu faptele considerate discriminatorii, împrejurările în care s-au petrecut acestea și martorii care au asistat; datele de identificare ale persoanei acuzate de discriminare (adresa, eventual telefon etc.), necesare pentru contactarea acesteia în vederea audierii de către Colegiul director al CNCD sau pentru investigații suplimentare.

(3) În cazul în care constată existența actului sau faptei de discriminare sau hărțuire, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îl poate sancționa contravențional pe autorul acesteia.

(4) Constituie contravenție, potrivit OG nr. 137/2000, printre altele, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză, fără ca această prevedere să restrângă dreptul unității ori instituției de învățământ de a refuza înscrierea sau admiterea unei persoane ale cărei cunoștințe ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau condițiilor de înscriere cerute pentru accesul în instituția respectivă, atât timp cât refuzul nu este determinat de apartenența persoanei în cauză la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia. De asemenea, această prevedere nu poate fi interpretată în sensul restrângerii dreptului unității ori instituției de învățământ pentru pregătirea personalului de cult de a refuza înscrierea unei persoane al cărei statut confesional nu corespunde condițiilor stabilite pentru accesul în instituția respectivă.

(5) Constituie contravenție, potrivit OG nr. 137/2000, condiționarea participării la o activitate economică a unei persoane ori a alegerii sau exercitării libere a unei profesii de apartenența sa la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv de convingerile, de sexul sau orientarea sexuală, de vârsta sau de apartenența sa la o categorie defavorizată, cu excepția situațiilor în care tratamentul diferențiat este permis de lege, precum și discriminarea unei persoane în ceea ce privește: încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă; stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a salariului; formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională; aplicarea măsurilor disciplinare; dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta; orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației în vigoare. Art. 2 alin. (3) și alin. (3) din prezentul ghid sunt aplicabile în mod corespunzător.

2.3.3. Sesizarea instanței de judecată

Art. 29 - Modul de sesizare a instanței de judecată

(1) Persoana care se consideră discriminată poate formula în fața instanței de judecată competente o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Cererea este scutită de taxă judiciară de timbru și nu este condiționată de sesizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

(2) Termenul pentru introducerea cererii este de 3 ani și curge de la data săvârșirii faptei de discriminare sau hărțuire sau de la data la care persoana interesată putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.

(3) Sindicatele sau organizațiile neguvernamentale care urmăresc protecția drepturilor omului, precum și alte persoane juridice care au un interes legitim în respectarea principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați pot, la cererea persoanelor discriminate, reprezenta sau asista în cadrul procedurilor administrative aceste persoane.

2.3.4. Alte modalități de raportare a actelor sau faptelor de discriminare sau hărțuire

Art. 30 - Contestațiile și comisiile de contestații

(1) Orice persoană care se consideră nedreptățită în drepturile legitime ca urmare a unei proceduri de concurs derulată în Universitate se poate adresa cu contestație comisiilor de contestații prevăzute de lege sau de norme interne. În situația în care nu există norme legale sau interne speciale, contestația se depune în baza dreptului comun în materie de petiții.

(2) Obiectul contestației poate fi încălcarea reglementărilor privitoare la concurs, precum existența unor situații caracterizate de incompatibilități sau conflicte de interese, care au condus în fapt la discriminarea reclamantului sau unui candidat la concurs.

(3) Comisiile de contestații, precum și orice alte organisme universitare competente sesizate cu contestații, trebuie să analizeze toate aspectele sesizate și să ia hotărârile de respingere sau admitere numai pe baza unor criterii obiective. În caz de divergență între membrii comisiilor, aceștia vor recurge la vot conform procedurilor normate sau conform propriilor decizii, acolo unde nu există proceduri normate.

(4) Rezoluțiile comisiilor de contestații pot fi atacate pe cale contenciosului administrativ, în termenele, condițiile și potrivit competenței prevăzute de legea specială.

2.4. Măsuri de asistență și de sprijin în caz de discriminare sau hărțuire

Art. 31 - Măsuri de asistență în caz de discriminare sau hărțuire

(1) Reprezentanții Comisiei de Etică a UBB au responsabilitatea de a răspunde, într-un termen rezonabil, la întrebările privind politicile de nediscriminare ale UBB.

(2) Comisia de etică universitară răspunde de implementarea Ghidului pentru combaterea discriminării. Persoana de contact din cadrul comisiei poate oferi următoarea asistență:

a) furnizează informații despre modul de depunere/înregistrare a unei plângeri în cadrul universității sau la autoritățile de aplicare a legii;

b) direcționează persoana în cauză spre alte forme de protecție și sprijin, cum ar fi susținerea publică a victimelor, servicii de sănătate sau de consiliere, alte facilități;

c) serviciile de consiliere și asistență psihologică ale universității, ONG-urile locale sau naționale și persoanele cu pregătire juridică sunt disponibile să ofere asistență confidențială studenților, cadrelor didactice și personalului auxiliar al universității, în condițiile legii. Acestea pot oferi indivizilor asistență imediată și pe termen lung.

Art. 32 - Persoanele de sprijin

(1) Reclamantul și pretinsul autor al actului de discriminare pot fi sprijiniți și/sau asistați de o persoană (persoană de sprijin) la fiecare întâlnire cu persoanele responsabile pentru a discuta o plângere în curs de investigare la care participă. Această persoană de sprijin poate fi un reprezentant al sindicatului, un prieten, un membru al familiei sau un avocat.

(2) Persoanele care acordă asistență pot participa la întâlnirile cu comisia de analiză, dar nu li se permite să se implice activ în procesul de investigație, exceptând situațiile în care reclamantul sau pretinsul autor al actului de discriminare solicită serviciile unui traducător pentru a comunica eficient cu persoana responsabilă pentru a discuta o plângere în curs de investigare. Avocatul are dreptul să asiste partea în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(3) Indisponibilitatea unui asistent nu este un motiv suficient pentru amânarea procesului de investigație.

Considerații finale: precizări privind utilizarea declarației de nediscriminare (non-discrimination disclaimer)

Orice compartiment din cadrul Universității, care publică materiale privind nediscriminarea, trebuie să includă următoarea declarație de nediscriminare: „*Universitatea Babeș-Bolyai este o instituție care promovează egalitatea de șanse și combate discriminarea.*”